

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
"Залатая літара" ў намінацыі "Найлепшая шматтыражная газета"

28 чэрвеня 2010 года, № 11-12 (2027-28)

ВЕДАЙ НАШЫХ!

ПРАЭМІЙ МІНСКАГА ГАРАДСКОГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА ЁДА-СТОЕНЫ СТУДЭНТЫ 5 КУРСА БДУ СЯРГЕЙ АНЦУХ (ФМА), АКСАНА ВОЛЧАК (ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ), НАТАЛЛЯ КАПАЦЭВІЧ (БІАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ) І ЮЛІЯ САКАЛОВА (ФМА).

Яны адзначаны за актыўны ўдзел у навуковым, грамадскім і культурным жыцці Мінска. Цырымонія ўзнагароджання адбылася 17 чэрвеня ў Мінскай ратушы. У ёй прынялі ўдзел нам. старшыні Мінгарвыканкама Міхаіл Ціцяноў, рэктар БДУ акадэмік Сяргей Абламейка, прарэктар па вучэбна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях нашай ВУ Уладзімір Сувораў.

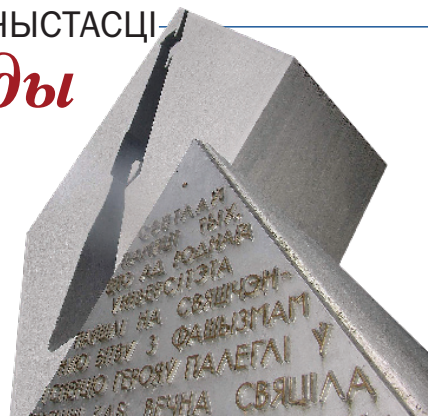
Усяго дыпломы і прэміі Мінгарвыканкама ў памеры 10 базавых велічынь (350 тыс. руб.) уручаны 60 найлепшым студэнтам з 30 сталічных ВУ. Такім чынам з 2004 года ў сталіцы ўшаноўваюць маладых людзей, якія праявілі сябе ў вучобе, творчасці, заваявалі прызы і ўзнагароды на міжнародных, рэспубліканскіх і гарадскіх прадметных алімпіядах.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

УРАЧЫСТАСЦІ

Узнагароды на Дзень памяці

Абвешчаны пераможцы віктарыны сярод навучэнцаў БДУ, прысвечанай Дню Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Гэта наступныя студэнты:

I месца – Павел Князеў (1 курс эканамічнага факультэта);**II месца** – Таццяна Пашкевіч (3 курс юрыдычнага факультэта);**III месца** – Наталля Бачышча (2 курс гуманітарнага факультэта).**Лаўрэатамі сталі:**

Стэфанія Басавец (аспірантка факультэта міжнародных адносін), Уладзіслаў Кандрат (1 курс эканамічнага факультэта), Анатоль Безручэнка (5 курс фізічнага факультэта), Вікторыя Кухарчук (4 курс гістарычнага факультэта), Ганна Кулак (3 курс факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі), Марыя Дашкевіч і Марыя Шабанава (абедзве – 1 курс эканамічнага факультэта).

Узнагароджання адбудзецца 29 чэрвеня падчас святкавання традыцыйнага Дня памяці БДУ. У гэты дзень універсітэцкая грамадскасць аддае павагу студэнтам, выкладчыкам і супрацоўнікам БДУ, якія паклалі сваё жыццё за вызваленне Радзімы ў гады вайны. Сярод іх 12 Герояў Савецкага Саюза.

Нагадаем, што менавіта ў гэты дзень 69 гадоў таму планавалася ўрачыстае пасяджэнне Вучонага савета, прымеркаванае да дваццацігоддзя БДУ, але правядзенню юбілейных мерапрыемстваў перашкодзіла вайна.

Паводле інфармацыі УВРМ

СУПРАЦОЎНІЦТВА

ІРАНСКІ РЫНАК

Адразу тры пагадненні аб супрацоўніцтве паміж БДУ і іранскім Універсітэтам сельскай гаспадаркі і прыродных рэсурсаў (г. Ахваз) падпісалі 18 чэрвеня ў Мінску рэктары дзвюх ВУ акадэмік Сяргей Абламейка і доктар біялагічных навук прафесар Муса Ісламі.

У цырымоніі ўзялі ўдзел Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Ісламскай Рэспублікі Іран у Беларусі Сеед Абдала Хасейні, дырэктар упраўлення міжнароднага супрацоўніцтва гэтай ВУ Махаммад Асудар і дырэктар кампаніі "Падэдэх Біятэх Компані" Сеід Ісламі, з якім была падпісана адмысловая дамова, накіраваная на іранізацыю распрацовак БДУ.

Паводле міжуніверсітэцкага пагаднення, ВУ будучы абыццёўляць сумесныя адукацыйныя і навукова-даследчыя праграмы і праекты, а таксама абмен студэнтамі, аспірантамі, магістрантамі і выкладчыкамі, вучэбнай, метадычнай і навуковай літаратурай.

Мяркуюцца таксама правядзенне выпрабаванняў у Іране серыі прэпаратаў "Гісінар", распрацаваных навукоўцамі БДУ. Дадзены гідрагель выкарыстоўваецца для інкруставання насення збожжавых культур з мэтай эфектыўнага павышэння ўраджайнасці пры неспрыяльных умовах надвор'я і забеспячэння аптымальнага паветранага і мінеральнага сілкавання сельскагаспадарчых раслін.

Яшчэ адна дамова накіравана на развіццё супрацоўніцтва паміж БДУ і іранскай ВУ ў галіне выставачнай дзейнасці.

Візіт іранскай дэлегацыі ў Беларусь стаў вынікам наведвання з 13 па 19 красавіка Ісламскай Рэспублікі Іран дэлегацыяй БДУ на чале з начальнікам НДЧ-ГУН Таццянай Дзік.

Паводле інфармацыі НДЧ-ГУН

СУСТРЭЧЫ

Уладзімір КАВАЛЁНАК:

"З дзяцінства марыў пра космас!"

Двойчы Герой Савецкага Саюза, Герой ГДР, Мангольскай Народнай Рэспублікі, кавалер трох ордэнаў Леніна, генерал-палкоўнік авіяцыі, аўтар кніг, манаграфій, шматлікіх навуковых прац – гэта толькі асноўныя адзнакі лёсу нашага славутага земляка лётчыка-касманauta Уладзіміра Кавалёнка. 21 чэрвеня ён наведваў Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэцкае сустрэцца з рэктарам акадэмікам Сяргеем Абламейкам, а таксама са студэнтамі і выкладчыкамі БДУ.

Гэта сустрэча адбылася ў межах маштабнай вандроўкі па памятных мясцінах Беларусі, звязаных з падзеямі Вялікай Айчыннай вайны, якую зладзіў Уладзімір Кавалёнак разам са студэнтамі Расійскага дзяржаўнага сацыяльнага ўніверсітэта. Менавіта ў гэтай ВУ славыты касманаўт цяпер працуе прарэктарам.

Наша гераічнае мінулае, космас і выхаванне моладзі – вось, бадай, кола галоўных тэм сустрэчы. І, што вельмі істотна, гаворка атрымалася не штучна пафаснай, а шчырай, сяброўскай і змястоўнай. Уладзімір Кавалёнак распавёў, як марыў паляцець у космас яшчэ школьнікам, калі толькі распачыналася касмічная эра, з запуску першых спадарожнікаў. Гэта мэта вяла яго па юнацкім жыц-

ці, таму пасля заканчэння школы са срэбраным медалём ён адразу паступіў у Ваенна-медыцынскую акадэмію імя Кірава ў Ленінградзе, бо лічыў, што першымі ў космас будуць накіраваны ўрачы, але там жа, у горадзе на Няве, зразумеў, што першымі касманаўтамі стануць лётчыкі, і цягнуў адправіцца ў Маскву, так і не пачаўшы вучобу ў акадэміі. З Балашоўскага вышэйшага ваеннага вучылішча транспартнай авіяцыі і пачалася яго, так бы мовіць, службовая лесвіца ў неба. Мэтанакіраванасць, праца, вялікае жаданне здзейсніць мару дзяцінства – усё гэта дапамагло прайсці самыя розныя складанасці няпростай кар'еры касманаўта, а з усямі намінаў нашага госця пра розныя смешныя выпадкі з жыцця на арбіце можна зразумець, што спрыяла Уладзіміру Кавалёнку і добрае пачуццё гумару. Да сёння ён не парывае з сябрамі-касманаўтамі, ды і з самой касмічнай сферай. Узначальвае Федэрацыю касманаўтыкі Расіі. Дарэчы, ён прапанаваў арганізаваць для студэнтаў БДУ экскурсію на Байканур, каб яны на свае вочы ўбачылі, як праводзяць касманаўтаў на шлях да зорак.

Студэнтаў цікавілі не толькі старонкі прафесійнага лёсу У. Кавалёнка, але і яго грамадска-палітычная дзейнасць. Папрасілі земляка патлумачыць і сучасныя адносіны паміж Беларуссю і Расіяй. "Я хачу, каб нашы народы заўсёды заставаліся блізкімі і роднымі, каб сябравалі дзеці і ўнукі, памяталі пра агульнае мінулае і былі разам у будучыні", – упэўнены Уладзімір Васільевіч.

Алена МАРЦУЛЕВІЧ
Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА

Чытайце ў нумары:

ЗАМЕЖНАЙ МОВЫ СТАНЕ БОЛЬШ

Перспективы выкладання англійскай мовы ў БДУ і ў вышэйшай школе ўвогуле

Стар. 2

НАВУКОЎЦЫ ЗБІРАЮЦЬ НАФТУ

Навукоўцы БДУ прапануюць свае распрацоўкі для ліквідацыі наступстваў тэхнагенных катастроф

Стар. 4

ЗУСІМ НЕ ДЗІЦЯЧЫЯ ГУЛЬНІ

Свята прыгажосці, таленту, малодасці і грацыі – шоу-конкурс "Міс БДУ-2010" – прайшло 28 мая ва ўнутраным дварыку ўніверсітэта

Стар. 8

У БДУ 23 чэрвеня адбыўся Баль выпускнікоў. Фотагалерэя найлепшых прадстаўнікоў студэнцтва размешчана на ўкладшы газет.

Весткі з рэктарата

РЭКТАР БДУ акадэмік Сяргей Абламейка 7–15 чэрвеня быў у Малайзіі. Ён наведаў філіял аўстралійскага ўніверсітэта Монаша ў г. Куала-Лумпур, дзе быў прызначаны знешнім экзаменатарам інжынернага дэпартаменту ВУ. У яго задачу ўваходзіла ацэнка адукацыйнага і навуковага ўзроўню выкладчыкаў і студэнтаў. Таксама ён выступіў з дакладам на навуковым семінары па пытаннях аналізу выяў і правёў перамовы аб супрацоўніцтве ў галіне вышэйшай адукацыі, падрыхтоўкі кадраў і навукова-інавацыйнай дзейнасці.

ПРАРЭКТАР па навуковай рабоце акадэмік Алесі Івашкевіч узяў удзел у III Харбінскай міжнароднай выставе навукова-тэхнічных дасягненняў з 14 па 18 чэрвеня. Дасягнута дамоўленасць аб падпісанні кантрактаў па трох тэматыках на суму каля 100 тыс. дол. Таксама адбылося адкрыццё сумеснага інавацыйнага беларуска-кітайскага цэнтру паводле пагаднення паміж БДУ і ўпраўленнем навукі і тэхнікі г. Харбіна ў рамках выканання дзяржаўнай праграмы супрацоўніцтва з КНР.

ХАРБІНСКІ політэхнічны ўніверсітэт наведаў 1–10 чэрвеня прарэктар БДУ па вучэбнай рабоце Уладзімір Ключня. Адбылася сустрэча з прарэктарам ХПУ Жэнь Наньцы, падчас якой дасягнутая дамоўленасць аб развіцці двухбаковага супрацоўніцтва. Уладзімір Ключня таксама прыняў удзел у адкрыцці адукацыйнай выставы, на якой быў прадстаўлены стэнд БДУ, і форуме кіраўнікоў дэлегацый з 80 ВУ свету.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Замежнай мовы стане больш

Уведзеныя ў 2006 г. дзяржстандарты перамясцілі замежную мову з агульнапрафесійнага ў сацыягуманітарны блок дысцыплін. Колькасць гадзін на вывучэнне замежных моў у ВНУ была зменшана. Планавалася, што за 12 гадоў у школе навучэнцы атрымаюць дастаткова высокі ўзровень ведання мовы, які на вышэйшых прыступках адукацыі будзе толькі падтрымліваць і паляпшаць, прытым універсітэцкія праграмы можна будзе прынамсі крыху разгрузіць. Аднак дванаццацігадовае навучанне ўжо скасавана, а замежная мова толькі чакае рэабілітацыі...

Загадчыца кафедры англійскай мовы гуманітарных факультэтаў Людміла ХВЯД-ЧЭНЯ, доктар педагогічных навук, дацэнт

ЦУДАЎ НЕ БЫВАЕ

– **Пры скарачэнні колькасці гадзін на замежныя мовы меркавалася, што школьнікі прыйдуць у ВНУ з добрым базавым узроўнем. Ці спраўдзіліся гэтыя меркаванні?**

– Досвед апошніх гадоў паказвае, што адмена цэнтралізаванага тэсціравання ў школе, а таксама ўступнага выпрабавання на многія факультэты “нямоўных” ВНУ адбіваецца на ўзроўні падрыхтоўкі студэнтаў самым адмоўным чынам. Часта студэнты з нізкім стартавым узроўнем навучання з цяжкасцю адольваюць універсітэцкую праграму, у якой закладзена авалодванне прафесійнай тэрміналогіі і падмовай спецыяльнасці.

– **Першыя крокі для паляпшэння сітуацыі ўжо робяцца, напрыклад, сёння ўніверсітэтам дадзена воля ў выбары прадметаў і формаў правядзення ўступных выпрабаванняў, улічыўшы ўнутраны іспыт...**

– Так, але гэтай воляй карыстаюцца не цалкам. Мяркую, БДУ, як галоўны ў краіне класічны ўніверсітэт, мае права праводзіць сваю моўную палітыку ў адпаведнасці з той роляй, якую замежная мова гістарычна грала ў сістэме класічнай універсітэцкай адукацыі.

– **Чым кампенсуеце недахоп аўдыторных гадзін?**

– Намагаемся скарыстаць унутраныя (кафедральныя) рэзервы. У прыватнасці, цягам апошніх гадоў на кафедры практыкуюцца разнастайныя формы пазааўдыторнай працы, такія як “Тыдзень англійскай мовы”, дэбатныя клубы, тэатральныя гасцёўні, студэнцкія навуковыя канферэнцыі і многія іншыя. Падобныя заняткі згуртоўваюць студэнтаў, матывуюць іх да вывучэння замежнай мовы. Факультатывы ў гэтай сітуацыі даюць яшчэ адну істотную магчымасць паглыбіць веданне мовы. Важна, каб яны праводзіліся рэгулярна і мелі прафесійна-арыентаваны характар. Адным з кампенсацыйных захадаў з’яўляецца інтэнсіфікацыя навукальнага працэсу за кошт выкарыстання інтэрактыўных метадык. Але ж цудаў, лічу, не бывае. У нас, на жаль, няма эфектыўных метадык, якія працавалі б ва ўмовах абмежаванай сеткі гадзін і адсутнасці моўнага асяродку.

– **Ці можна “за кошт” замежных студэнтаў даць айчынным “бюджэткам” шанец вывучыць замежную мову бясплатна? Альбо манетарызацыя нашай сістэмы адукацыі – працэс незваротны?**

– Бюджэтная сродкі, якія папаўняюцца за кошт навучання замежных студэнтаў, размяркоўваюцца рэктаратам зыходзячы з найважнейшых патрэб універсітэта. Спадзяюся, калі-небудзь выкладанне замежнай мовы таксама стане адным з прыярытэтаў ва ўніверсітэце. Што да камерцыйлізацыі сістэмы сучаснай адукацыі – гэты працэс убераецца ў сілу, пра што можна толькі шкадаваць.

Неабходнасць удасканалення моўнай падрыхтоўкі спецыялістаў усведамляецца сёння на ўсіх узроўнях. Міністр адукацыі зацвердзіў 24 лістапада 2009 г. “План захадаў для ўдасканалення арганізацыі адукацыйнага працэсу па замежных мовах на ўзроўнях дашкольнай, агульнай сярэдняй, прафесійна-тэхнічнай і вышэйшай адукацыі на 2010–2015 гг.”. Адпаведна гэтаму дакументу, у 2012 г. плануецца зноў увесці выпускны іспыт па замежнай мове ў школах. Над дакладнай формай гэтага выпрабавання зараз працуюць спецыялісты лінгвістычнага ўніверсітэта. Таксама з 2012 г. пачнецца разгляд пытання аб пашырэнні колькасці спецыяльнасцяў вышэйшых навучальных устаноў, пры паступленні на якія неабходна здаваць замежную мову.

Загадчыца кафедры англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў Таццяна ЛУКША, кандыдат філалагічных навук, дацэнт

ТОЛЬКІ ДАЙЦЕ ВОЛЮ

– **У чым сёння спецыфіка выкладання замежнай мовы для прыродазнаўцаў?**

– Для нашых студэнтаў замежная мова не проста кампанент адукацыі, гэта частка іх прафесіі. Навука патрабуе ведання прафесійнай лексікі, навукоўцам трэба не толькі браць ад замежных калег, але і дзяліцца са светам набыткамі. Таму было б правільна, каб мова лічылася агульнапрафесійнай дысцыплінай.

– **Якія захады рабіліся для кампенсацыі скарачэння колькасці аўдыторных гадзін?**

– Па магчымасці кампрэсавалі працоўныя праграмы, некаторую частку матэрыялу даём на самастойнае вывучэнне. Нашы студэнты добра ведаюць, навошта ім замежная мова. Хацелася б, каб нам вярнулі хаця б нейкую частку кантролю да ператварэння абітурыентаў у студэнтаў.

– **То бок патрэбны ўступны іспыт па замежнай мове?**

– Так, нейкае ўступнае выпрабаванне. Паўнаважнасць уступнага іспыту няма ўжо гадоў дзесяць. Калісьці ў нас быў “плюс бал іспыт” – чалавек пры жаданні мог здаць яго і атрымаць дадатковы бал. У нас канкурэнцыя пры паступленні вельмі высокая, такі бал часта бываў вырашальны. Кожнай генерацыі студэнтаў першага курса даём тэсты зыходнага

ўзроўню, таму можам канстатаваць: пасля адмены ўступнага па англійскай (што мела месца ў 2007 г. на ўсіх факультэтах БДУ, апрача эканамічнага – заўв. рэд.) на нашых сямі факультэтах узровень стаў ніжэйшы.

– **Ці дзейнічаюць на прыродазнаўчых факультэтах моўныя факультатывы?**

– Толькі другі год у нас зноў з’явіліся факультатывы, у вельмі малой колькасці і не на ўсіх факультэтах. У асноўным яны носяць прафесійна-арыентаваны характар. Мы гатовы працаваць, гатовы вучыць. Калісьці былі спецгрупы на механіка-матэматычным факультэце, дзе англійскую вывучалі з першага па пяты курс, была абарона дыпламаў на англійскай мове, прытым бясплатна... Шмат матэрыялу назапашана, але зараз застаецца незапатрабаваным.

Рэктар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта акадэмік Сяргей АБЛАМЕЙКА

БУДЗЕМ ПАШЫРАЦЬ

– **Сяргей Уладзіміравіч, адзін з важных вектараў развіцця ўніверсітэцкай адукацыі зараз – гэта яе інтэрнацыяналізацыя, уключэнне ў міжнародныя адукацыйныя працэсы. Тут і ўдзел нашых навукоўцаў у еўрапейскіх праграмах, і абмен студэнтамі, аспірантамі і выкладчыкамі з вядучымі ВНУ свету, і змаганне за міжнародныя гранты (у рамках той жа Сёмай рамачнай праграмы або ініцыятыў CEI). Якія карэктывы ў сувязі з гэтым прычыкае моўная палітыка ў БДУ? Ці плануецца надаць вывучэнню замежных моў больш увагі – і аўдыторных гадзін?**

– Колькасць гадзін, якія вылучаны для вывучэння замежных моў, вызначаюць не мы, а Міністэрства адукацыі. На жаль, у апошнія два-тры

гады гэтая колькасць была крыху зменшаная, лічу, няправільна, бо я прыхільнік таго, каб мовы вывучаліся максімальна. У межах агульнадзяржаўных стандартаў маем некалькі магчымасцяў для вывучэння мовы. Першая – гэта абавязковыя гадзіны курса. Другая – бясплатныя факультатывы, на іх вылучана пэўная колькасць гадзін. Трэцяя – спецкурсы, якія ладзяць моўныя кафедры ў адпаведнасці з спецыфікай факультэта, спецыяльнасцю. Далей застаюцца разнастайныя платныя курсы. Тут мы толькі пачынаем, і пачынаем марудна. Пашырэнне платнага сегмента ў вывучэнні замежных моў – гэта той шлях, якім пойдзем якраз з восені, першым запытаў разлікі кошту такіх курсаў юрфак, разлікі вядуцца. Усе ВНУ пачалі гэта рабіць – трэба даць дзесяць разоў больш магчымасцяў. Хочаш пяць разоў, дзесяць разоў на тыдзень – плаці і наведвай.

– **На спецкурсах, якія Вы чытаеце для студэнтаў 3-4 курса (машынная графіка і апрацоўка выяў), Вы прапановіце некалькі лекцый на англійскай мове. Як рэагуюць студэнты?**

– Яны з ахвотай пагаджаюцца. Праводзім дзве-тры такія лекцыі ў семестр, выкарыстоўваючы прэзентацыі PowerPoint, так што студэнты не толькі слухаюць, але і глядзяць. Я задаволены іх разуменнем, здольнасцю весці абмеркаванне.

– **Ці плануецца пашыраць выкладанне на замежных мовах у БДУ?**

– Апошні год намагаемся распачаць магістратуру на англійскай мове, мяркуючы запрашаць туды студэнтаў з-за мяжы. Але гэта складана – не так шмат у нас выкладчыкаў, гатовых паставіць свае курсы на англійскай мове. Мы хочам пашыраць іншамоўнае выкладанне, пасля магістратуры паспрабуем даць на англійскай дзве спецыяльнасці першай в/а, магчыма, для студэнтаў-матэматыкаў, інфарматыкаў, на факультэце міжнародных адносін. Падобны эксперымент распачаў БДУІР. Пытанне няпростое. Паглядзеўшы свет, ведаю, што тыя замежнікі, якія хочуць вучыць дзяцей на англійскай мове, абіраюць універсітэты англамоўных краін – Аўстраліі, Новай Зеландыі, Англіі, Амерыкі, у залежнасці ад наяўнасці грошай. Мы шчаслівыя тым, што руская мова таксама вялікая, у свеце шмат ахвотных займаць рускамоўную адукацыю. Бачым, які ў нас наплыў замежнікаў штогод. Шмат нюансаў. Але маё адназначнае меркаванне – вывучэнне замежных моў павінна пашырацца.

**Падрыхтавала
Маргарыта АЛЯШКЕВІЧ
Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА**

МОЎНАЯ ГІСТОРЫЯ Ў ЦЫТАТАХ

Беспрэцэдэнтнае ў гісторыі вышэйшай школы скарачэнне ўніверсітэцкага курса замежных моў да 136 гадзін можа канчаткова разбурыць сістэму іншамоўнай адукацыі, якая ўсталявалася ў айчынным метадыцы (адной з найлепшых у свеце!).

Зварот загадчыкаў кафедраў замежных моў ВНУ краіны да міністра адукацыі, 2008 г.

Арганізацыя выкладання замежных моў патрабуе пільнай увагі ва ўмовах сацыяльна-эканамічных пераўтварэнняў. Стратэгія абнаўлення адукацыі ставіць вывучэнне замежных моў у шэраг прыярытэтаў развіцця адукацыі.

“План захадаў для ўдасканалення арганізацыі адукацыйнага працэсу па замежных мовах на ўзроўнях дашкольнай, агульнай сярэдняй, прафесійна-тэхнічнай і вышэйшай адукацыі на 2010–2015 гг.”

СТУДЭНЦКІ МЕРЫДЫЯН

Сеткавы ўніверсітэт СНД: вучоба ў вядучых ВНУ Расіі

31 верасня 2010 г. магістранты БДУ могуць навучацца ў вядучых ВНУ Расіі на навучальных праграмах Сеткавага ўніверсітэта СНД.

Сеткавы ўніверсітэт функцыянуе на правах кансорцыума, які быў створаны ў чэрвені 2009 г. пры непасрэдным удзеле БДУ. Партнёрамі нашага ўніверсітэта з'яўляюцца 16 буйных вышэйшых навучальных устаноў: Расійскі ўніверсітэт дружбы народаў (РУДН, Масква), Санкт-Пецярбургскі і Навасібірскі дзяржаўныя ўніверсітэты, а таксама ВНУ Украіны (Данецк і Днепрапятроўск), Казахстана, Кыргызстана, Таджыкістана, Малдовы і Арменіі. Функцыі штаб-кватэры Сеткавага ўніверсітэта выконвае РУДН.

У рамках Сеткавага ўніверсітэта робіцца спроба стварыць аналаг праграмы "Эразмус Мундус" у межах адукацыйнай прасторы дзяржаў-удзельніц СНД. Квоты на бясплатнае навучанне ў магістратуры расійскіх ВНУ падае Мінадукацыі Расіі. Сеткавы ўніверсітэт патраніруецца Міждзяржаўным фондам гуманітарнага супрацоўніцтва краін-удзельніц СНД. Таму частка магістрантаў будзе навучацца па грантах гэтага фонду.

Гэта азначае, што магістранты БДУ, якія выявілі жаданне вучыцца ў РУДН, Маскоўскай дзяржаўнай юрыдычнай акадэміі або ў Санкт-Пецярбургскім дзяржуніверсітэце, прайшлі строгі адбор у БДУ і атрымалі згоду ад Міністэрства адукацыі Беларусі, могуць прайсці 1-ы год магістратуры ў Маскве і Пецярбургу, а затым скончыць магістарскую праграму ў БДУ.

Магістранты, якіх накіроўвае БДУ, забяспечваюцца ў Маскве і Санкт-Пецярбургу інтэрнатам і стыпендыяй.

У 2010 г. на вучобу ў расійскіх ВНУ могуць прэтэндаваць 8 (восем) магістрантаў БДУ.

Чым жа прынцыпова адрозніваецца навучанне ў рамках Сеткавага ўніверсітэта ад навучання ў БДУ? Галоўным чынам, гэта максімальна поўныя навучальныя праграмы, якія ўключаюць самыя прасунутыя курсы расійскіх ВНУ і БДУ. Па-другое, гэта магчымасць асвоіць навучальныя курсы найбольш кампетэнтных беларускіх

і расійскіх выкладчыкаў і прафесараў. Па-трэцяе, пры паспяховай здачы дзяржаўнага іспыту і абароне магістарскай дысертацыі выпускнік атрымае два дыпламы: расійскі і беларускі. Важнае значэнне для будучыні магістра маюць і напрацаваны падчас навучання кантакты з калегамі з іншых краін. Для спецыялістаў сферы знешнеэканамічнай дзейнасці гэта цяжка пераацаніць.

Цяпер дзейнасць СУ СНД накіраваная на арганізацыю і рэалізацыю высакаякасных сумесных магістарскіх праграм, садзейнічанне абмену магістрантамі і аспірантамі, правядзенне сумесных навуковых дас-

ледаванняў з мэтай падрыхтоўкі кандыдацкіх дысертацый.

У маі беларуская дэлегацыя, узначаленая намеснікам начальніка ўпраўлення вышэйшай і сярэдняй адукацыі Мінадукацыі Беларусі Шаўцовай Э.П., на каардынацыйнай нарадзе, якая адбылася ў РУДН, узгадніла навучальныя магістарскія праграмы па кірунках "Юрыспрудэнцыя" (у галіне міжнароднага права), "Менеджмент" (спецыялізацыі "Кіраванне міжнароднымі праектамі", "Міжнародны менеджмент"), "Эканоміка" (спецыялізацыя "Міжнародны гандаль"), "Філалогія" (спецыялізацыя "Руская мова і літаратура") на 2010-2011 гады. У перспектыве пералік кірункаў і спецыялізацый, актуальных для краін СНД (лагістыка, мытная справа і інш.), будзе дапаўняцца.

Адказнымі за магістарскія праграмы ад БДУ паводле загада рэктара з'яўляюцца: па кірунку "Менеджмент" – Панышын Б.М. (эканамічны факультэт), па "Міжнародным праве" – Лепяшкоў Ю.А. (ф-т міжнародных адносін), па кірунку "Філалогія" – Хмяльніцкі М.М. (філалагічны ф-т).

Агульную каардынацыю супрацоўніцтва з ўніверсітэтамі Сеткавага ўніверсітэта СНД здзяйсняе прарэктар па вучэбнай рабоце У.Л. Ключня.

Прафесар Барыс ПАНЬШЫН, загадчык кафедры менеджменту

АБ'ЯВЫ

РЭСПУБЛІКАНСКІ ІНСТЫТУТ ВЫШЭЙШАЙ ШКОЛЫ

АБ'ЯўЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

- загадчыка кафедры псіхалогіі і педагагічнага майстэрства – 1;
 - загадчыка кафедры праектавання адукацыйных сістэм – 1;
 - дацэнта кафедры праектавання адукацыйных сістэм – 1;
 - дацэнта кафедры сучаснага прародазнаўства – 1;
 - ст. выкладчыка кафедры моладзевай палітыкі – 1;
 - ст. выкладчыка кафедры праектавання адукацыйных сістэм – 1;
 - выкладчыка кафедры аховы працы і заканадаўства аб працы – 3.
- Тэрмін конкурсу — адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
- Адрас: 220007, г. Мінск, вул. Маскоўская, 15, аддзел кадраў, каб. 215, тэл. 200-91-07.

ІНСТЫТУТ БЕСПЕРАПЫННАЙ АДУКАЦЫІ

ФАКУЛЬТЭТ "ВЫШЭЙШАЯ ШКОЛА ЭКСКУРСАВОДАЎ І МЕНЕДЖЭРАЎ ТУРЫЗМУ"

АБ'ЯўЛЯЕ НАБОР СТУДЭНТАЎ 4, 5 КУРСАЎ НА ПЕРАПАДРыхтоўку ПА СПЕЦЫЯЛЬНАСЦІ

"МЕНЕДЖМЕНТ ТУРЫСЦКАЙ АРГАНІЗАЦЫІ"

(завочная форма навучання – 21 месяц, вочная (вячэрняя) форма навучання – 18 месяцаў)

Навучанне платнае.

Залічэнне па выніках сумаў.

Дакументы прымаюцца да 31 жніўня.

Па заканчэнні навучання выдаецца дыплом аб перападрыхтоўцы дзяржаўнага ўзору на ўзроўні вышэйшай адукацыі з прысваеннем кваліфікацыі "Менеджэр".

Тэл./факс: 209-59-71; (029) 133-50-16; (029) 269-69-72.

www.bsu.by; www.imo.bsu.by

РЭСПУБЛІКАНСКІ ІНСТЫТУТ ВЫШЭЙШАЙ ШКОЛЫ

ЗАПРАШАЕ НА ПЕРАПАДРыхтоўку (на базе вышэйшай адукацыі) па спецыяльнасці "ПСІХАЛОГІЯ" з прысваеннем кваліфікацыі "ПСІХОЛАГ. ВЫКЛАДЧЫК ПСІХАЛОГІІ".

Кантынгент: выкладчыкі вышэйшых навучальных устаноў, студэнты 4–5 курсаў.

Тэрміны навучання: 18 месяцаў (з 04.10.2010 г. па 30.03.2012 г.)

Форма навучання: вочная (па этапах).

Па заканчэнні навучання выдаецца дыплом аб перападрыхтоўцы на ўзроўні вышэйшай адукацыі.

Дакументы прымаюцца да 30 верасня 2010 г.

Адрас: 220001, г. Мінск, вул. Маскоўская, 15, каб. 320 (ст. метро "Інстытут культуры").

Тэл.: 222-83-03, 222-76-00.

САЦЫЯЛЬНАЕ ПАРТНЁРСТВА АКРЭСЛЕНА ДА 2013 ГОДА

Падпісанне калектыўнай дамовы на 2010–2013 гг. паміж наймальнікам у асобе рэктара БДУ і супрацоўнікамі ў асобе старшыні прафкама адбылося на канферэнцыі працоўнага калектыву, якая прайшла 10 чэрвеня. Дарэчы, напярэдадні праект калектыўнай дамовы быў прадставлены для абмеркавання ў сетцы "Інтранэт" і надрукаваны ў газеце "Універсітэт".

Па словах старшыні пярвічнай прафсаюзнай арганізацыі супрацоўнікаў БДУ Яўгена Туромшы, калектыўная дамова на 2010–2013 гг. будзе кардынальна адрознівацца ад папярэдняй. Змест дакумента вызначаецца бакамі ў адпаведнасці з генеральным і тарифным пагадненнямі ў межах іх кампетэнцыі, а таксама Працоўным кодэксам і ўказамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Ён складаецца з 11-ці раздзелаў і 11-ці дадаткаў (145 артыкулаў у праекце новай калектыўнай дамовы, 141 – у

старой). У новай рэдакцыі па-іншаму прапанаваны дадаткі калектыўнай дамовы, асабліва Дадатак аб матэрыяльным стымуляванні працы супрацоўнікаў структурных падраздзяленняў БДУ і Дадатак аб парадку выкарыстання фонду матэрыяльнай дапамогі. Цікава, што ў апошнім дадатку поўнаасцю зменены ажно тры пункты. Усе яны датычацца атрымання першай вышэйшай адукацыі на платнай аснове ва ўніверсітэце як супрацоўнікамі БДУ, так і іх дзецьмі. Зараз супрацоўнік БДУ, які беспера-

пынна прапрацаваў ва ўніверсітэце або яго юрыдычных асобах не менш за 3 гады, будзе плаціць за сваю першую адукацыю толькі 50% ад кошту навучання. А супрацоўнік, які прапрацаваў у нашым ўніверсітэце не менш за 5 або 10 гадоў, за першую адукацыю сваіх дзяцей будзе плаціць адпаведна на 30% і 50% менш. У параўнанні з мінулымі гадамі палёгка значная.

Немалаважна, што на канферэнцыі працоўнага калектыву была прынята пастанова, у якой бачны намер пра-

цягваць работу па вырашэнні жыллёвай праблемы. У сувязі з 90-годдзем БДУ адміністрацыя і прафсаюзы збіраюцца выйсці з хадаініцтвам перад Мінгарвыканкамам аб выдзяленні зямельнага ўчастка пад будаўніцтва жыллага дома для супрацоўнікаў ўніверсітэта, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў.

Трэба сказаць, што новая калектыўная дамова з'яўляецца лакальным нарматыўным актам, які вызначае асноўныя кірункі рэгулявання сацыяльна-працоўных адносін і ўсталяўвае агульныя прынцыпы ўзгодненай сацыяльна-эканамічнай палітыкі БДУ на 2010–2013 гг.

Ганна ЛАГУН

ВУЧЫМСЯ КІРАВАЦЬ АЭС

Навукова-практычны семінар "Прымяненне камп'ютарных трэнажораў АЭС для падрыхтоўкі спецыялістаў у вышэйшай школе" прайшоў у БДУ.

У ім прымалі ўдзел выкладчыкі, супрацоўнікі і аспіранты рэспубліканскіх ВНУ, якія займаюцца падрыхтоўкай будучых спецыялістаў для АЭС. Для іх на фізічным факультэце БДУ былі арганізаваныя заняткі па азнаямленні з праграмай "Ядзерная энергетычная ўстаноўка (ЯЭУ) з ВВЭР–1000 (1200)" і прадэманстраваныя тэхнічныя магчымасці "Шматфункцыянальнага аналізатара (МФА) на базе платформы "ЭНІКАД". Аналітычны трэнажор выкарыстоўваецца для праектавання ЯЭУ з ВВЭР–1000, для знаходжання найлепшых рэжымаў эксплуатацыі ЯЭУ, а таксама для навучання апэратыўнага і інжынернага персаналу АЭС. Заняткі ў БДУ праводзілі супрацоўнікі Маскоўскага інжынерна-фізічнага інстытута Яўген Чарноў і Сяргей Выгоўскі.

У рамках Дзяржаўнай праграмы падрыхтоўкі кадраў для ядзернай энергетыкі Рэспублікі Беларусь на 2008–2010 гады чатыры ВНУ краіны займаюцца навучаннем спецыялістаў для беларускай АЭС. Паводле некаторых падлікаў, каб мінімальна ўкамплектаваць штат АЭС, спатрэбіцца каля дзвюх тысяч спецыялістаў. У адпаведнасці з рэкамендацыямі МАГАТЭ, увес персанал не пазней чым за два гады да пуску энергаблока павінен быць падрыхтаваны. Летась конкурс на спецыяльнасць фізіка-ядзершчыка склаўся 1,5 чалавека на месца, нягледзячы на адносна невысокі прахадны бал. Сёння па розных спецыяльнасцях у Беларусі навучаецца каля 220 будучых супрацоўнікаў АЭС.

Нагадаем, у Беларусі плануецца пабудаваць два энергаблокі АЭС магутнасцю каля 2,4 тыс.

МВт. Месцам для размяшчэння будучай атамнай электрастанцыі, відаць, будзе вызначана Астравецкая пляцоўка ў Гродзенскай вобласці. Увод першага энергаблока беларускай АЭС чакаецца ў 2016, другога – у 2018 г. Пачатак будаўніцтва АЭС, якое будзе ажыццяўляць расійскае ЗАТ "Атамбуд-экспарт", запланаваны на сёлета.

Ірына МІРОНАВА

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Інтэрв'ю з рэктарам БДУ акадэмікам Сяргеем Абламейкам – "Звязда"/"Чырвоная змена" (09.06)

Каментар супрацоўнікаў БДУ да з'яўлення каметы Макнота – tut.by (12.06); "Рэспубліка" (12.06); "Народная газета" (16.06); "Вечерний Минск" (17.06).

Стварэнне ў БДУ вучэбнага цэнтру падрыхтоўчых курсаў – БелТА (10.06); "Мінск-новости" (10.06); sb.by (15.06); "Вечерний Минск" (16.06).

Інтэрв'ю з дэканам юрыдычнага факультэта БДУ Сяргеем Балашэнкам – "Настаўніцкая газета" (10.06).

Студэнты БДУ – стыпендыяты Германскай службы акадэмічных абменаў (DAAD) – БелаПАН (07.06); "Мінск-новости" (08.06).

Пра заалагічны музей БДУ – "Обозреватель" (04.06).

Рэгістрацыя на ЦТ у БДУ – "Советская Белоруссия", sb.by (02.06); "Мінск-новости" (03.06); БелаПАН (03.06); "Вечерний Минск" (07.06).

Семінар БДУ, прысвечаны рэалізацыі Кіецкага пратакола – 21.by (02.06); "Народная газета", ng.by (02.06).

Прыём у ліцэй БДУ – БелаПАН (01.06); sb.by (02.06); "Мінск-новости" (02.06); "Звязда"/"Чырвоная змена" (09.06).

Навучанне студэнтаў фізфака па спецыяльнай камп'ютарнай праграме, якая мадэлюе працэсы кіравання атамнай станцыяй – "Вечерний Минск" (01.06); "Белорусская нива" (05.06); tut.by (11.06).

Абранне дэкана юрыдычнага факультэта Сяргея Балашэнкі старшынёй Міжнароднага арбітражнага (трацейскага) суда, створанага пры Беларускім рэспубліканскім саюзе юрыстаў – БелТА (31.05); 21.by (31.05; 07.06); "Белорусы і рынок" (07-13.06).

Адкрыццё новай спецыялізацыі "Еўрапейскае эканамічнае права" на юрыдычным факультэце БДУ – БелТА (27.05); "Мінск-новости" (27.05), 21.by (27.05); paviny.by (27.05); БелаПАН (27.05); sb.by (28.05); "Настаўніцкая газета" (10.06).

Супрацоўніцтва хімічнага факультэта БДУ і дзяржаўнага вытворчага аб'яднання "Беларуснафта" па падрыхтоўцы спецыялістаў – "Настаўніцкая газета" (25.05).

Студэнты БДУ – прызёры Усерасійскай фізіка-матэматычнай алімпіяды – "Мінск-новости" (25.05).

XVI Міжнародныя Кірыла-Мяфодзіевыя чытанні – "Настаўніцкая газета" (25.05); БелТА (25.05); Інтэрфакс (26.05); "Звязда" (26.05).

Конкурс "Міс БДУ–2010" – "Комсомольская правда в Белоруссии" (29.05); БелТА (29.05); 21.by (29.05); tut.by (29.05); tut.by (01.06); "Советская Белоруссия", sb.by (01.06); 21.by (01.06); "Вечерний Минск" (02.06); "Минский курьер" (02.06); "ЛІМ" (04.06).

Праект "Моладзь – будучыня аграгарадкоў" школы менеджменту і прадпрымальніцтва ў Цэнтры сістэмных даследаванняў праблем моладзі БДУ – "Настаўніцкая газета" (25.05).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

НАВУКОЎЦЫ ЗБІРАЮЦЬ НАФТУ

Тэхнагенныя аварыі ўсё часцей прыводзяць да забруджвання акіянаў, мораў, азёраў і рэк. Разлівы нафты могуць узнікнуць і ўжо ўзнікаюць практычна паўсюль. На невялікія разлівы звязваюць мала, іх хутка прыбіраюць, або яны распадаюцца натуральным шляхам. Вялікія ж прыцягваюць увагу грамадскасці і, як правіла, патрабуюць прыняцця тэрміновых захадаў з боку дзяржаўных арганізацый. Навукоўцы ўсяго свету спрачаюцца пра метады ліквідацыі разліваў нафты на вадзе.

Вікторыя Васільева з калегамі ў цэху лабараторыі

ТЭХНАГЕННАЯ КАТАСТРОФА КАШТУЕ ДОРАГА

Выбух на нафтавай платформе Deepwater Horizon, якая знаходзіцца за 75 кіламетраў на паўднёвы ўсход ад дэльты ракі Місісіпі, адбыўся 20 красавіка. Аднак на сёння на ліквідацыю разліву нафты ў Мексіканскім заліве выдаткоўваюцца вялікія сродкі і ўсе сілы адказных службаў і насельніцтва. Нафтавую пляму на моры спрабавалі вынішчыць з дапамогай хімікатаў. Гаворка ішла пра так званыя дысперсанты, якія забяспечваюць распад нафты на дробныя часціцы з іх наступным разгагнаннем на вадзе. Аднак у іншых інфармацыйных крыніцах адчувалася занепакоенасць масавым выкарыстаннем хімічных рэчываў для расшчаплення нафты ў Мексіканскім заліве. Гэтыя хімічныя рэчывы не дазваляюць нафце трапляць на ўзбярэжжа, але яна ўсё роўна застаецца ў тоўшчы вады і ўяўляе смяротную небяспеку для рыбы і марскіх млекакормячых. Каб стрымаць уцечку нафты, кампанія British Petroleum пачала ўсталёўваць на моры жалезабетонныя канструкцыі вагой амаль 100 тон кожная.

Даследаванні інстытута, які спецыялізуецца на Мексіканскім заліве, ацэньваюць прамую гадавую шкоду ад аварыі ў 1,6 млрд долараў. Па іншых ацэнках, яна можа скласці да 20 млрд долараў.

Аднак многія кампаніі не надта імкнуцца выдаткоўваць свае грошы на ліквідацыю "нафтовых" катастроф. Для гэтых мэт яны выкарыстоўваюць самыя танныя мінеральныя сарбенты. Прыкладна 70% нафтовых сарбентаў, якія прымяняюцца ў свеце, – гэта высушаная высакапорыстая гліна. Яна хутка тоне з нафтай, якую паглынула. На некаторы час забруджванне знікае. Аднак з цягам часу зноў усплывае, хоць і ў меншых аб'ёмах. Пры ўсім нафта на дне стварае хранічнае забруджванне ўсёй акваторыі. Зразумела, што гэта не выйсце. Таму апошнім часам і з'яўляюцца ўсё новыя і новыя сарбенты, закліканыя дапамагчы прыродзе справіцца з катастрофай больш паспяхова.

ПОЛІУРЭТАН, ЯКІ ЎСМОКТАЕ ЗАБРУДЖВАННІ

Сёння больш за 100 айчынных прадпрыемстваў ачышчаюць сцёкавыя і ліўневыя воды ад раствораных, эмульгаваных і паверхневых нафтапрадуктаў, выкарыстоўваючы сарбент пенапурм. Ён быў распрацаваны ў 2003 г. па замове Міністэр-

ства па надзвычайных сітуацыях Беларусі ў НДІ прыкладных фізічных праблем імя А.Н. Сеўчанкі БДУ.

Па словах старшага навуковага супрацоўніка лабараторыі фізіка-хіміі палімерных матэрыялаў і прыродных арганічных злучэнняў НДІ ПФП Вікторыі ВАСІЛЬЕВАЙ, пенапурм выкарыстоўваецца для збору вадкіх нафтапрадуктаў і арганічных рэчываў пры ліквідацыі аварыйных разліваў, для ачысткі водных акваторый, грунту, адстойнікаў, ліўневых сцёкавых вод ад сырой нафты, цяжкіх і лёгкіх сартоў паліва, раслінных алеяў, жывёльных і мінеральных маслаў, арганічных растваральнікаў і звычайных арганічных прадуктаў. Такім чынам, ён можа лічыцца ўніверсальным. Эфектыўнасць сарбенту абумоўлена асаблівасцямі фізіка-хімічнай будовы палімернай матрыцы поліурэтанаў, якая складаецца з палімерных блокаў рознай хімічнай прыроды. Асноўнымі перавагамі пенапурму ў параўнанні з замежнымі аналагамі з'яўляецца тое, што ён, усмоктваючы алей і масла, не паглынае пры гэтым вадку. Кілаграм сарбенту здольны ўмясціць каля 70 кілаграмаў нафтапрадукту, што пацвярджае яго высокую сарбцыйную ёмістасць. А ўбірае ён шкодных рэчываў у 35–70 разоў больш, чым важыць сам. Прычым пенапурм спраўляецца з задачай усяго за 15–20 хвілін. У сваім жа насычаным нафтай стане ён не тоне, бо характарызуецца добрай плавучасцю. Пры кантакце з вадой сарбент не распадаецца і не выдзяляе шкодных рэчываў. Ён не гніе, таму і не прыцягвае ўвагу жывёл.

Дадзены сарбент можна неадкладна выкарыстоўваць не толькі на вадзе, але і на сушы ў выпадках неспадзяванага забруджвання і катастроф у зонах павышанай рызыкі. Яго можна выкарыстоўваць і для прафілактычнай апрацоўкі: ачышчэння прамысловых сцёкаў, якія знаходзяцца ў адстойніках і спецыяльных ёмістасцях або ў нафтовых сепараторах, а таксама для ліквідацыі працяканняў, для фільтрацыі прамысловых сцёкавых водаў у металургічнай, хімічнай і нафтаперапрацоўчай прамысловасцях.

Для зручнасці пенапурм выпускаецца ў форме пліт, гранул, матаў, кругоў, бонаў і падушак.

Ён можа быць адціснуты і скарыстаны паўторна. Адціснутую вадкасць ачышчаюць ад нафтапрадуктаў у спецыяльных цэнтрафугах. Сам жа

сарбент пасля гэтага утылізуецца на ўстаноўках па пераапрацоўцы прамысловых адходаў.

Пакуль невялікі завод па яго выпуску існуе пры НДІ ПФП імя А.Н. Сеўчанкі. Навуковыя супрацоўнікі лабараторыі фізіка-хіміі палімерных матэрыялаў і прыродных арганічных злучэнняў распрацавалі для яго неабходнае абсталяванне. У спецыяльным цэху размясцілі змешвальна-дазіравальную ўстаноўку высокага ціску, формы для атрымання сарбенту ў выглядзе блокаў, устаноўку для рэзкі блокаў на пласціны, устаноўку для падоўжанай і папярочнай рэзкі плас-

Пенапурм

цін на крошку. Для індывідуальнай кантролю за рэжымамі работы ўсіх вузлоў, падтрымання зададзеных тэхналагічных параметраў і выканання абаронча-блакіровачных функцый створана арыгінальнае прыстасаванне для сістэмы аўтаматызаванага кіравання. Тут прымяняюцца сучасныя дасягненні электронікі і спецыяльнага праграмага забеспячэння. Па словах навукоўцаў, асаблівасці хімічнага сінтэзу сарбенту дазваляюць ствараць мабільныя заводы з кампактным абсталяваннем для яго вытворчасці нават на сухапутных, рачных і марскіх транспартных сродках.

Лігнасорб у выглядзе парашку і пліт

НАТУРАЛЬНЫ САРБЕНТ МОЖА СТАЦЬ ПАЛІВАМ

У НДІ фізіка-хімічных праблем БДУ на аснове гідролізнага лігніну створаны новы гідрафабізаваны сарбент лігнасорб у выглядзе парашку. Яго асноўныя характарыстыкі вызначаны ў мадэльных эксперыментах з нафтай са свідравіны Нова-Карэўскага радовішча.

У лабараторыі раствораў цэлюлозы і прадуктаў іх пераапрацоўкі інстытута лічаць, што для збору разлітай нафты лепш выкарыстоўваць сарбенты натуральнага паходжання, якія таксама адрозніваюцца добрай плавучасцю ў нафтанасычаным стане, напрыклад, на аснове лігніну.

Дзімтрый ГРЫНШПАН, загадчык лабараторыі, упэўнены, што ў сінтэтычных і мінеральных сарбентаў ёсць свае недахопы. "Па-першае, сучасныя высакаёмістыя сінтэтычныя сарбенты з пенаўтваральнікаў вельмі лёгкія і валодаюць павышанай паруснасцю, што не дазваляе іх раўнамерна размеркаваць па воднай паверхні. Па-другое, шматразовае выкарыстанне гэтых сарбентаў можна ажыццявіць толькі пры паглыннанні чыстай фракцыі. Звычайна пасля двух-трох адцісканняў ёмістасць сарбенту значна змян-

шаецца, бо яго поры забіваюцца брудам і цяжкімі фракцыямі, а структура пры гэтым незваротна дэфармуецца. Па-трэцяе, спальванне адпрацаванага сарбенту разам з нафтай магчыма толькі ў спецыяльных топках пры высокіх тэмпературах, каб пазбегнуць утварэння таксічных прадуктаў. Прычым сарбент з нафтапрадуктаў патрабуе спецыяльнай тэхналогіі захавання. Сінтэтычныя сарбенты, як правіла, біяўстойлівыя і таму могуць гадамі захоўвацца ў нязменным стане", – распавёў Дзімтрый Давідавіч.

Лігнасорб можна вырабляць амаль з адходаў. Выходным матэрыялам для сарбенту служыць лігнін, які застаецца пасля апрацоўкі драўніны і выдзялення з яе цэлюлозы ў гідролізнай прамысловасці. Гідролізны лігнін дагэтуль не знайшоў шырокага прымянення. Ён лічыцца стратэгічнай сыравінай і закліканы забяспечыць нас палівам у цяжкую хвіліну. Па словах Дзімтрыя Грыншпана, для таго, каб атрымаць цяпло з лігніну, яго давялося б спачатку высушыць, бо сам па сабе гэты кампанент драўніны мокры.

Па прыблізных падліках, на сёння ў адвалах ляжыць каля 5 млн тон лігніну, з якога можна

Дзімтрый Грыншпан дэманструе якасці лігнасорбу

атрымаць новы сарбент. Такім чынам, дадатковых выдаткаў на яго здабычу не трэба. У адрозненне, напрыклад, ад таго ж торфу, які ў якасці сарбенту патапляе нафту.

Нягледзячы на сваю таннасць, лігнасорб мае цэлы шэраг пераваг перад сінтэтычнымі сарбентамі. Самая важная заключаецца ў тым, што ён здольны пераўтвараць вадкую нафту ў "цвёрдую", якая лёгка спальваецца ў печах цвёрдага паліва. Яго нескладана аддзяліць ад вады. Пасля выкарыстання ён становіцца высакакаларыйным палівам. Гэты натуральны сарбент у стане паглынуць нафтапрадукты за 5 хвілін.

Апошняя выгода прайшла ўзгадненні ва ўсіх інстанцыях і мае права на вытворчасць, каб стаць таварам. Аднак завода для яго пакуль не пабудавана.

Навукоўцы працягваюць працаваць над удасканаленнем лігнасор-

бу. Яны спрабуюць высветліць яго ўзаемадзеянне з нафтай розных фракцый. І, самае галоўнае, стараюцца зразумець механізм пераўтварэння вадкасці ў "цвёрдую" нафту.

Апошнім часам сарбент пачалі вырабляць у форме грануляты і пліт. Нядаўна паспяхова завершаны сумесны фундаментальны праект з Латвійскім інстытутам хіміі і драўніны. Абодва бакі імкнуцца рэалізаваць атрыманыя веды на практыцы.

НАФТАВЫЯ РАЗЛІВЫ ПАГРАЖАЮЦЬ РЭКАМ

Нафта, якая трапіла ў вадку, хутка пакрывае вялікія плошчы. Пры гэтым таўшчыня забруджвання таксама бывае рознай. Халоднае надвор'е і вада запавольваюць рассякненне нафты па паверхні, таму яна пакрывае вялікія плошчы больш летам, чым узмку. Таўшчыня разлітай нафты большая ў тых месцах, дзе яна збіраецца ўздоўж берагавой лініі. Рух нафтавага разліву залежыць ад ветру, цячэння і прыліваў. Некаторыя віды нафты апускаюцца або тонуць і рухаюцца пад тоўшчай вады або ўсцяж паверхні ў залежнасці ад цячэння і прыліваў. Сабраць яе даволі складана.

З'яўленне каля 35% вуглевадародаў нафты ў марскіх акваторыях у пачатку 70-х гадоў было выклікана разлівамі і выкідамі пры перавозцы нафты морам. У рэкі яна трапляе ў выніку прамысловых сцёкаў і выкідаў. Ад пастаяннага руху вады ў рацэ нават нязначная колькасць разлітай нафты можа паўплываць на вялікую масу вады. Рэкі могуць хутка пераносіць нафту падчас паводкі, па сіле роўнай марскому прыліву. Хуткае распаўсюджванне нафты цягненнем патрабуе і хуткага рэагавання. Захадзі па абароне і ачышчэнні азёраў ад нафты ідэнтычныя тым, якія прымаюцца для ачысткі акіянаў. Аднак яны не заўсёды прыдатныя для абароны і ачысткі ад шкодных сцёкаў рэк: напрыклад, выкарыстанне абсарбентаў, насосаў. Праблема ліквідацыі нафтовых разліваў застаецца надзёнай і для нашай краіны.

Ганна ЛАГУН

Фота Геннадзя КРАСКОЎСКАГА

ПЕРСІДСКІ АСЯРОДАК

На факультэце міжнародных адносін 11 чэрвеня адкрыўся Цэнтр іраназнаўства.

Цэнтр стаў сапраўдным падарункам перш за ўсё для 30 студэнтаў ФМА, якія вывучаюць персідскую мову. Гэтае невялікае, але вельмі ўтульнае памяшканне ўжо валодае пэўнай, вельмі неабходнай, літаратурай для студэнтаў і даследчыкаў. Чакаецца, што ў найбліжэйшай будучыні, пры садзейнічанні Пасольства Ісламскай Рэспублікі Іран у Беларусі, а таксама пры персанальнай дапамозе зацікаўленых асоб, бібліятэка цэнтра папоўніцца слоўнікамі, навучальнай і мастацкай літаратурай, якой на сёння відавочна недастаткова.

Акрамя таго, з'яўляюцца новыя перспектывы ў вывучэнні гісторыі і культуры Ірана.

Вялікую працу па стварэнні цэнтра, а таксама па развіцці іраназнаўства ва ўніверсітэце ў цэлым праводзіць старшы выкладчык персідскай мовы кафедры ўсходніх моў ФМА Таранех Хацеф. Яна заслужыла словы падзякі ад студэнтаў, якія вывучаюць мову Ірана, за пастаяннае спрыянне, за стварэнне новых магчымасцяў для прафесійнага станаўлення будучых спецыялістаў. На факультэце сталі праводзіцца сустрэчы з прадстаўнікамі пасольства, а таксама іранскімі гасцямі, адзначаюцца іранскія святы і дні іранскай культуры, у арганізацыі якіх прымаюць удзел і самі студэнты. Са стварэннем цэнтра колькасць такіх мерапрыемстваў, несумненна, узрасце.

У адказ на такую актыўнасць іранскі бок прапануе студэнтам навучальныя паездкі ў Іран, прычым як на кароткі тэрмін, так і ў якасці магістарскіх праграм.

Ва ўрачыстым адкрыцці цэнтра прынялі ўдзел прарэктар БДУ Уладзімір Панарадаў, дэкан ФМА Віктар Шадурскі, высокія іранскія госці: намеснік міністра па навуцы і тэхналогіях Ісламскай Рэспублікі Іран доктар Махмуд Малабашы, пасол Ірана ў Беларусі Сеед Абдала Хасейні, іншыя афіцыйныя асобы. Іскрынкай імпрэзы сталі вершы выбітных паэтаў, якія прачыталі студэнты на персідскай мове.

Па меркаванні абодвух бакоў, падобныя крокі маюць вялікае значэнне для развіцця адносін паміж дзяржавамі ў цэлым. І непасрэдны ўдзел у гэтым працэсе прымаюць студэнты ФМА. Прыемна ўсведамляць сваю адказнасць!

Таццяна СЕРГІЕНЯ

Нацыянальны конкурс “Мастацтва кнігі – 2010” у маі ў 50-ы раз праводзіла Міністэрства інфармацыі Беларусі. У ім ўдзельнічалі 44 выдавецтвы і выдавецкія арганізацыі. На разгляд журы было прадстаўлена больш за 250 выданняў палешанай якасці ў 24 намінацыях.

НАЙЛЕПШЫЯ ВЫДАННІ БДУ

Мэта конкурсу – вызначыць найлепшыя дасягненні ў мастацка-тэхнічным і паліграфічным выкананні кніг, выдадзеных за мінулы і бягучы год.

Выдавецтва БДУ (упраўленне рэдакцыйна-выдавецкай работы) падало на конкурс дзесяць кніг па пяці намінацыях.

“Найлепшае вучэбнае выданне”
В.Б. Таранчук. Графічскі сервіс вычислительного эксперимента.
В.И. Шимолін. Основы фотожурналистики.
“Найлепшы падручнік”
Т.А. Наваградскі і інш. Этналогія Беларусі: традыцыйная культура сельніцтва ў гістарычнай перспектыве.
Б.Н. Паньшин. Электронная торговля: теория и практика.

“Найлепшае даведачнае выданне”
Р.П. Попок. Правила успешного студента. Серия “Психологический спектр познания”.
“Найлепшае навуковае выданне”
В.А. Федосик, отв. редактор. Память и слава: Гилер Маркович Лившиц. К 100-летию со дня рождения. Серия “Memoria et Gloria”.
С.У. Абламейка, адк. рэдактар. Память и слава: Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. 1945–1961. Серия “Memoria et Gloria”.
Б. Ридингс. Университет в руинах. Серия “Universitas”.
“Найлепшае навукова-папулярнае выданне”
І.С. Роўда, адк. рэдактар. Філагічны факультэт.
В.В. Лысак, отв. редактор. Биологический факультет.

Кожная кніга, прадстаўленая на конкурс, была падрыхтавана і выдадзена па класічнай формуле адзінства формы і зместу.

Дыпламантам у намінацыі “Найлепшае навуковае выданне” стала кніга “Память и слава: Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. 1945–1961. Серия “Memoria et Gloria”. Складальнікі – дэкан гістарычнага факультэта дацэнт С.М. Ходзін, загадчык кафедры гісторыі Расіі прафесар А.А. Яноўскі, дацэнт М.Ф. Шумейка.

Гэта трэцяя кніга серыі. Папярэдняя дзве ахапілі перыяды гісторыі ўніверсітэта з 1921 па 1945 г.

Пашчасціла яшчэ адной ўніверсітэцкай кнізе. Найлепшым вучэбным выданнем (дыплом першай ступені) прызнаны вучэбна-метадычны комплекс “Основы фотожурналистики” В.І. Шымоліна. Дапаможнік мае электронны дадатак, які дапаўняе асноўны матэрыял і дае магчымасць студэнтам правяраць свае веды метадам тэсціравання.

Над стварэннем арыгіналаў-макетаў названых кніг творча працавалі

В.А. Федосик, отв. редактор. Память и слава: Гилер Маркович Лившиц. К 100-летию со дня рождения. Серия “Memoria et Gloria”.
С.У. Абламейка, адк. рэдактар. Память и слава: Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. 1945–1961. Серия “Memoria et Gloria”.
Б. Ридингс. Университет в руинах. Серия “Universitas”.
“Найлепшае навукова-папулярнае выданне”
І.С. Роўда, адк. рэдактар. Філагічны факультэт.
В.В. Лысак, отв. редактор. Биологический факультет.

Кожная кніга, прадстаўленая на конкурс, была падрыхтавана і выдадзена па класічнай формуле адзінства формы і зместу.

Дыпламантам у намінацыі “Найлепшае навуковае выданне” стала кніга “Память и слава: Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. 1945–1961. Серия “Memoria et Gloria”. Складальнікі – дэкан гістарычнага факультэта дацэнт С.М. Ходзін, загадчык кафедры гісторыі Расіі прафесар А.А. Яноўскі, дацэнт М.Ф. Шумейка.

Гэта трэцяя кніга серыі. Папярэдняя дзве ахапілі перыяды гісторыі ўніверсітэта з 1921 па 1945 г.

Пашчасціла яшчэ адной ўніверсітэцкай кнізе. Найлепшым вучэбным выданнем (дыплом першай ступені) прызнаны вучэбна-метадычны комплекс “Основы фотожурналистики” В.І. Шымоліна. Дапаможнік мае электронны дадатак, які дапаўняе асноўны матэрыял і дае магчымасць студэнтам правяраць свае веды метадам тэсціравання.

Над стварэннем арыгіналаў-макетаў названых кніг творча працавалі

аўтары і выдавецкія работнікі. Заслугоўвае падзякі праца рэдактараў Г.У. Лазоўскай, Г.В. Мыцык і Н.М. Герасімовіч, мастацкага рэдактара Т.Ю. Таран, тэхнічных рэдактараў Т.К. Рамановіч і Г.М. Раманчук, карэктараў В. І. Багдановіч, А.В. Дзямідавай, а таксама кампютарная вёрстка С.М. Ягровай, К.М. Таўчковай і А.А. Мікулевіча.

І калі значная частка поспеху была прадвырашана талентам выдавецкіх спецыялістаў, то астатняе належыць друкарні РУП “Выдавецкі цэнтр БДУ”, яе тэхнічным магчымасцям і прафесійным здольнасцям работнікаў.

Віншваем усіх, хто меў дачыненне да стварэння гэтых уганараваных дыпламамі кніг, і запрашаем да ўдзелу ў новых цікавых і сучасных праектах кнігавыдання.

Ірына ЛУК’ЯНЧЫК,
начальнік упраўлення
рэдакцыйна-выдавецкай работы

“Летняя школа журналістыкі” прайшла 8–10 чэрвеня ў Інстытуце журналістыкі БДУ ў рамках V Беларускага міжнароднага медыяфоруму “Партнёрства ў імя будучыні”. Арганізатарамі выступілі Міністэрства інфармацыі Беларусі, Міжнародная канфедэрацыя журналісцкіх саюзаў і Беларускі саюз журналістаў.

ШКОЛА ПРАФЕСІЯНАЛІЗМУ

Як зазначыла на папярэдняй прэс-канферэнцыі першы намеснік міністра інфармацыі Беларусі Лілія Ананіч, прадстаўнікі МКЖС не выпадкова выбралі менавіта Інстытут журналістыкі БДУ ў якасці пляцоўкі для правядзення “Летняй школы журналістыкі”. Яны далі высокую адзнаку беларускай установе як з пункта погляду яго тэхнічнай аснашчанасці, так і арганізацыі вучэбнага працэсу. “У нас ёсць нацыянальная адукацыйная школа, дастатковы кадравы патэнцыял”, – дадала Лілія Ананіч.

На ўрачыстым адкрыцці мерапрыемства выступілі генеральны сакратар МКЖС Ашот Джазаян, прэзідэнт Міжнароднай акадэміі тэлебачання і радыё рэктар школы Анатоль Лысенка. Слова ўзяў і міністр інфармацыі Беларусі Алег Праляскоўскі. Ён адзначыў маштабнасць айчыннай журналістыкі: “Сучасныя СМІ з’яўляюцца адным з тых сегментаў грамадства, якія развіваюцца найбольш дынамічна, найбольш актыўна. У нашай краіне зарэгістравана больш за 1,5 тыс. электронных і друкаваных выданняў. Пры гэтым разавы тыраж газет і часопісаў (дзве траціны з якіх недзяржаўныя) складае больш за 14 млн асобнікаў”.

Пасля пралаго студэнты запойнілі тэлецэнтр БДУ, актывую залу, аўдыторыі, дзе атрымалі ўнікальную магчымасць пабываць на майстар-класах, семінарах, трэнінгах знакамітых журналістаў. Заставалася толькі выбраць. А выбар быў сапраўды вельмі шырокі. У медыяфоруме бралі ўдзел журналісты з 18 краін! Расія, Украіна, Літва, Латвія, Малдова, Германія, Вялікабрытанія, Сірыя... На працягу трох вельмі насычаных дзён майстар-класы праводзілі такія медыйныя персаны, як згаданыя вышэй Анатоль Лысенка і Ашот Джазаян, а таксама шэф-карэспандэнт газеты Times Энтані Халпін. Ахвотна дзяліліся досведам і расійскія калегі: прэзідэнт рэдакцыі газеты “Известия” Уладзімір Мамантаў, галоўны рэдактар газеты “Новые известия” Валерыя Якаў, галоўны рэдактар часопіса “Собеседник” Юрый Піліпенка, сакратар Саюза журналістаў Расіі галоўны рэдактар часопіса “Медыярынак” Уладзімір Касюцін, старшыня Саюза журналістаў Санкт-Пецярбурга кіраўнік Агенцтва журналісцкіх расследаванняў Андрэй Канстанцінаў, намеснік галоўнага рэдактара газеты “Камсамольская праўда” Мікалай Ефімовіч і інш. Не засталіся ўбаку і прадстаўнікі расійскага “Перша-

га канала”, ТРК “Цывілізацыя”, тэлеканалаў Russia Today, НТБ, “Культура”, а таксама Нацыянальнай тэлекампаніі Украіны, якія падзяліліся сакрэтамі сваёй “кухні”. Майстар-клас “Інфармацыйнае вясчэнне на тэлебачанні” далі і айчынныя спецыялісты: намеснік старшыні праўлення АНТ Аляксандр Рыдван і дырэктар дырэкцыі ранішняга вясчэння кіраўнік праграм “Выбар” і “Выбар+” Сяргей Дарафееў.

Не скарыстацца такой скарбніцай ведаў было б бяздумна. А беларускія студэнты разумныя, таму і аўдыторыі былі перапоўненыя.

Адзіны недахоп медыяфоруму, на мой погляд, у тым, што некалькі майстар-класаў ладзіліся адначасова. Гэта рабіла немагчымым наведванне ўсяго, што было цікава (а канкрэтна ўсіх заняткаў). Даводзілася чымсьці ахвяраваць. А настолькі яркімі і цікавымі абяцалі быць кожныя заняткі, што не хацелася прапуськаць ніводнага! І, напэўна, няма такога студэнта, які б застаўся расчараваны ўбачаным і пачутым. А гэта сведчыць пра вялікі плён мерапрыемства!

Марына САВІЦКАЯ

Павучыцца за мяжой? Можна, але па правілах!

Паводле даных упраўлення міжнародных сувязяў (УМС), у 2009/2010 навучальным годзе каля 500 студэнтаў, магістрантаў і аспірантаў БДУ выязджалі за мяжу для навучання, на стажыроўку, а таксама для ўдзелу ў розных міжнародных мерапрыемствах: семінары, канферэнцыі, конкурсы, спаборніцтвы і г.д. Гэтая лічба на 20 % большая, чым летась, і, па ацэнцы УМС, такая дынаміка захавецца і ў далейшым.

Вядома, ўніверсітэт зацікаўлены ў развіцці студэнцкай мабільнасці і заўсёды будзе яе падтрымліваць, але часта студэнты не ведаюць або забываюць нормы беларускага заканадаўства і ўспамінаюць пра іх занадта позна.

Нагадваем, што ў адпаведнасці з дэкрэтам № 3 Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь накіраванне грамадзян, якія навукаюцца ў арганізацыях сістэмы адукацыі нашай краіны, на вучобу за мяжу, а таксама для ўдзелу на працягу навучальнага года ў спартыўных, культурных і іншых масавых мерапрыемствах здзяйсняецца з пісьмовага дазволу Міністэрства адукацыі Беларусі.

Атрымаць такі дазвол і правільна аформіць выезд за мяжу навуцэнцам БДУ дапамогуць супрацоўнікі сектара акадэмічнай мабільнасці УМС (каб. 106, галоўны корпус). Пералік неабходных дакументаў, парадак і тэрміны іх падачы размешчаны на сайце БДУ www.bsu.by у раздзеле міжнародная дзейнасць – дакументы і матэрыялы – афармленне службовых камандзіровак для супрацоўнікаў і студэнтаў БДУ (komandirovka.rar – папка “камандзіроўка студэнтаў”).

Звяртаем вашу ўвагу, што парадак афармлення дакументаў для выезду на працягу навучальнага года за мяжу на вучобу і для ўдзелу ў мерапрыемствах распаўсюджваецца на ўсе краіны, уключаючы дзяржавы СНД, у тым ліку і Расію.

Міністэрства адукацыі разглядае дакументы на працягу 15 календарных дзён. Таму неабходна пачынаць падрыхтоўку да паездкі за мяжу як мага раней.

Будзем рады дапамагчы, звяртайцеся.

Вольга КАРАПЕЦЯН,
начальнік аддзела міжнароднага
міжвузаўскага супрацоўніцтва УМС

"Спорт, здароўе і поспех" на сямі мовах

У фазе рэктарата БДУ праходзіла ўнікальная міжнародная фотавыстава, прымеркаваная да Міжнароднага дня абароны дзяцей. Яе аснову склалі творы юных фотаамацтваў, навучэнцаў сярэдніх і вышэйшых навучальных устаноў Расіі, Украіны, Вялікабрытаніі, Латвіі, Кітая, Егіпта і Беларусі.

– Назва экспазіцыі "Спорт, здароўе і поспех" выбрана невыпадкава, – распавяла намеснік старшыні Саюза жанчын БДУ Валянціна Гурыновіч. – Менавіта гэтыя складнікі сімвалізуюць паспяховае жыццё сучаснай моладзі. Пераканаць яе ў значнасці гэтых каштоўнасцяў не проста, а вольна зацікавіць, развіць творчыя здольнасці ў гэтай сувязі цалкам магчыма.

Такім шляхам і пайшлі арганізатары першага ў Беларусі міжнароднага фестываля дзіцячай і моладзевай творчасці ў галіне лічбавай фатаграфіі: Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, удзельнікі фотапраекта "Абуджэнне" фізфака БДУ пры падтрымцы Саюза жанчын БДУ.

Фатаграфіі былі заяўленыя ў чатырох намінацыях: "Каштоўнасці жыцця+", "Чысціня і здароўе навакольнага асяроддзя", "Хачу быць здаровым", "Спорт у маім жыцці". Фотаамацтвам сямі краін выказалі фатаграфічнай мовай уласнае стаўленне да здаровага ладу жыцця, спорту, надалі ўвагу праблемам экалогіі і навакольнага асяроддзя. Ужо пры адборы фатаграфій журы стала ясна: прапанаваная арганізатарамі тэматыка знайшла гарачы водгук у юных сэрцах. Некаторыя дзіцячыя і моладзевыя фотастудыі і фотаамацтвы Мінска, Слоніма, Маладзечна, Віцебска прысылалі на конкурс да пяцідзесці здымкаў. Услед за Украінай да праекта далучыліся аматары рэпартажнай і мастацкай фатаграфіі з Вялікабрытаніі, Егіпта, Кітая і Латвіі. Таму журы ў складзе загадчыка кафедры кінатэлемастацтваў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў

Уладзіміра Забэлы, скульптара, заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі Івана Місько, вядомага беларускага фотажурналіста Юрыя Іванова, рэжысёра Беларускага тэлебачання Івана Беладубенкі, кіндраматурга, члена Саюза кінематаграфістаў Украіны Таісіі Зорынай, дацэнта Інстытута журналістыкі БДУ члена Саюза журналістаў Беларусі Віктара Шымоліна прыйшлося папрацаваць, каб вылучыць найбольш вартыя. У выніку на ўсеагульнае агляда было прадстаўлена звыш 200 прац 107 удзельнікаў.

нікаў. Апроч фатаграфій журы разгледзела фотавіда, якія дэманстраваліся на плазменнай панэлі ў будынку рэктарата і на праектары ў холе галоўнага корпуса БДУ.

Арганізатары зладзілі для ўдзельнікаў фестываля разнастайную праграму, уключаючы майстар-класы вядомых беларускіх фатографістаў і фотажурналістаў, а таксама правялі экскурсіі па ўніверсітэце, у музей геаграфічнага факультэта.

Завяршылася свята фатаграфіі ўрачыстай цырымоніяй узнагароджвання. Дыпламаў першай ступені ўдасцелены Сяргею Паўлаў, Канстанціну Нетылёву, Таццяне Кочневай, Насце Якуба – усе з Беларусі, а таксама Вячаслаў Арлянскі з Украіны. Прыз глядацкіх сімпатыяў заваяваў Сяргей Паўлаў і самы юны ўдзельнік фестываля – Жэня Кайдашоў за фатаграфію "Кракадзілычкі". Усе канкурсанты адзначаны дыпламамі ўдзельнікаў.

– Сёлетні фестываль паказаў вялізную цікавасць у хлопцаў і дзяўчат да мерапрыемстваў такога кшталту, – адзначыла Валянціна Гурыновіч. – Таму ён абавязкова будзе мець працяг. У наступным годзе праект плануецца прысвяціць праблемам экалогіі. Гэта важны аспект сучаснага жыцця. А значыць, неабходна развіваць актыўнасць моладзі ў гэтым кірунку. Я ўпэўненая, што, атрымаўшы на фестывале магучы зарад эмоцый, хлопцы і дзяўчаты не будуць расставаліся з фотаапаратамі ні на хвіліну, каб захаваць выдатныя імгненні нашага жыцця, і здзіўляць нас у будучыні.

23 чэрвеня выстава перамясцілася ў Мінскі палац дзяцей і моладзі, затым пераехала ў Рэспубліканскі цэнтр тэхнічнай творчасці навучэнцаў і Фонд выяўлення і падтрымкі юных талентаў трэцяга тысячагоддзя на вул. Макаёнка.

Яна ЛЫЧКОЎСКАЯ
Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА

Выстава беларускай этнічнай культуры прайшла з 17 па 31 мая ў інтэрнаце № 5. Падрыхтаваў яе педагог-арганізатар Валерый Цітарэнка.

"Ад прадзедаў спакон вякоў..."

На выставе дэманстраваліся рэчы даўніны. Тут можна было ўбачыць драўляныя пранік, чашалы, ручнікі, калаўрот, чайноў, жалезны прас, драўляныя паланкі, "шафу" для гадзінніка, дзіцячыя калыскі і крэсла, сявёны, ступку, дзерзавнікі, маслабойку, а таксама кішэнныя выданні твораў беларускіх песняроў Янкі Купалы і Якуба Коласа, ролікавыя канькі савецкага часу, вясельную сукенку 60-х гадоў мінулага стагоддзя, фотаапарат "Вілія", плакаты. Але ўсіх наведвальнікаў найбольш прывабліваў патэфон, хоць і старэнькі, але ў працоўным стане.

Зборам прадметаў займаліся супрацоўнікі, сацыяльны педагог, студэнты інтэрната. Асабліваю падзяку арганізатар выставы выказаў дэкану гістарычнага факультэта Сяргею Ходзіну, загадчыку вучэбнага музея Віталію Сідаровічу за экспанаты, дырэктару Студэнцкага гарадка Міхаілу Чарапеннікаву за падтрымку ў адкрыцці выставы.

Святлана ШПАКОЎСКАЯ

НАШЫ ГОСЦІ

З НАТХНЕННЕМ ДА ЖЫЦЦЯ

У Студэнцкім гарадку БДУ вялізная ўвага надаецца культурнаму адпачынку моладзі. Сярод розных формаў занятасці студэнтаў у вольны ад вучобы час годнае месца займае літаратурна-музычная гасцёўня "Натхненне", якая функцыянуе з 2002 г.

Яна аб'ядноўвае паэтаў, музыकाў, чытальнікаў, артыстаў, бардаў, вядучых шоу-праграм. Сябры гасцёўні рыхтуюць канцэртныя праграмы, прысвечаныя розным грамадска-палітычным падзеям, арганізуюць сустрэчы з прафесійнымі паэтамі, кампазітарамі, мастакамі, прадстаўнікамі грамадскіх арганізацый і г.д. На мерапрыемствах студэнты набываюць навыкі публічных выступленняў, умовы весці дыялог з апанентам, павышаюць узровень культуры паводзін у грамадстве. Акрамя таго, юнакі і дзяўчаты пашыраюць круггляд і атрымліваюць веды пра розныя віды мастацтва.

Традыцыйныя праграмы да Дня маці, Дня абаронцы Айчыны, Дня Перамогі, юбілейных дат Студгарадка і БДУ штогод напэўняюцца новым цікавым зместам, выходзяць у самах удзельнікаў і іх глядачоў пачуццё патрыятызму, грамадзянскасці і ўдзячнасці да аймаматэра.

Напрыклад, у 2008 г. да Дня абаронцы Айчыны была падрыхтаваная праграма "Ваш падзвіг мы не забудзем! Дзякуй вам за Айчыну", куды запрашаліся ўніверсітэцкія вы-

кладчыкі-ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны. У 2009 г. – у 65-ы год вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў – мы акцэнтавалі ўвагу на творчасці беларускіх паэтаў-франтавікоў, а сёлетая вырашылі прысвяціць праграму Уладзіміру Высоцкаму. Выдатны паэт, акцёр, бард тэму вайны распрацаваў павойму глыбока і праўдзіва. Як сапраўдны мастак, ён здолеў сказаць пра яе тое, што не заўсёды ўсведамлялі самі ўдзельнікі падзей, і тым самым стварыў яркую старонку ў гісторыі сучаснай культуры, увекавечыўшы подзвіг савецкага народа. Праграма атрымалася настолькі цікавай, што нас запрасілі выступіць з ёй у інтэрнатах БДПУ імя М. Танка і БНТУ.

Прапагандуючы наш універсітэт, мы штогод выступаем на першым канале Беларускага радыё ў перадачах "Культурная прастора" і "Адкрытая пляцоўка", а творы нашых бардаў і паэтаў друкуюцца ў часопісах "Дзеяслоў", "Верасень", "Маладосць". Так, у № 3 апошняга за 2010 г. былі апублікаваныя вершы П. Шалямацкага, Т. Тамашэвіч, М. Паўлоўскай, І. Прычынец, С. Самахвала.

Удзельнікі літаратурна-музычнай гасцёўні задзейнічаны ў шматлікіх мерапрыемствах студгарадка і ўніверсітэта: у фэсце "Срэбраныя струны", на розных праектах у САК "Брыганціна", у культурна-асветніцкай акцыі БДУ ў Вязынцы. Дарэчы, у конкурсе "Зорная пара" наведніца гасцёўні Т. Даравых заняла першае месца.

Некаторых удзельнікаў пасля досведу ў літаратурна-музычнай гасцёўні запрашаюць на грамадскую працу: В. Судас – стараста групы і стараста факультэта; А. Іванісаў – начальнік штаба працоўных спраў БРСМ БДУ; С. Грыгеліс – лётанія выпускніца – запрашаецца ў якасці вядучай канцэртаў у БДУ і ў арганізацыях горада; яе каляжанка В. Спірыдонава працуе педагогам-арганізатарам у мінскай гімназіі № 158 і вядзе літаратурна-музычную гасцёўню, падобную да нашай.

Такім чынам, наша гасцёўня "Натхненне", дзе гарманічна спалучаюцца паэзія, музыка і іншыя віды мастацтва, дапамагае студэнтам

КАХАЦЬ...

(І. Прычынец)

Так хочацца кахаць і быць каханай.
Адчуць каханне радасць і самоту,
Чакаць сустрэчы блізкай і жаданай
І верыць, што спатканне ў суботу...

Я тут... Ты там... Як нам складана, любі!..
Адчай крадзеца ціхенька ў душу..
Расстанне ж наша прывядзе да згубы!
Складана мне... таму воль і пішу.

Сабраць бы горыч у вялізны скрутак,
Жыццё ачысціць – сэрца аж дрыжыць.
Хіба праз песні выгавару смутак,
А па шчацэ слязіначка бяжыць...

Чаму так цяжка? Адкажы мне, Божа!
Навошта плачу? Мне не зразумець.
Я веру, што мне хтосьці дапаможа...
А смуткаваць таксама трэба ўмець...

На здымку: Аляксандр Іванісаў і Таццяна Тамашэвіч

БДУ знайсці сябе як творчую асобу ва ўсіх відах прафесійнай, грамадскай і мастацкай дзейнасці.

Мастацтвазнаўца Галіна МАХАЕВА, кіраўнік ЛМГ "Натхненне"

(Т. Тамашэвіч)

Белая вярбіна расцвіла ля ганка,
Мілаю дзяўчынай бачыш ты мяне.
Твар я свой расою акрапіла зранку.
Мая песня шчасця слых твой не міне.
Светлыя плямкі быццам сонца промні
Летнімі дзянькамі трызняцца душы.
Сэрца майго споведзь, я прашу, запомні
І агонь надзеі ў ім не затушы.
Сябар мой адзіны, кветкаю любові
Расцвітае памяць, гіне суму суд
І гаворыць думка на шчымлівай мове,
Раскрывае часам адзіноцты цуд.
Хутка створыць восень залатую казку,
Белая сукенка сцягне дзевы стан.
На дзівосным балі я здымаю маску
Вечнага чакання вольны туман.
Любы мой прыцэль, хай мая усмешка
Белаю галубкай ляжа да рукі.
Непагаснай зоркай ззяе галавешка –
Той, хто моцна любіць, мае лёс такі.
Таямніч нямнога ў сарамлівай кветкі:
Вернасць і цнатлівасць між зімы снягоў.
Хай зазелянеюць увясну палаткі
І любоў Гасподня нас адноўці зноў.

Сябры гасцёўні "Натхненне" з праграмай, прысвечанай У. Высоцкаму, у адным з інтэрнатаў БНТУ

ПРАВИЛЫ ПРЫЁМУ Ў АСПІРАНТУРУ НА 2010 ГОД У БЕЛАРУСКІМ ДЗЯРЖАЎНЫМ УНІВЕРСІТЭЦЕ

3 АДРЫВАМ АД ВЫТВОРЧАСЦІ

(ВОЧНА) ПА СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ:

Механіка-матэматычны факультэт: Рэчыўны, комплексны і функцыянальны аналіз; Дыферэнцыяльныя ўраўненні, дынамічныя сістэмы і аптымальнае кіраванне; Геаметрыя і тапалогія; Вылічальная матэматыка; Дыскрэтная матэматыка і матэматычная кібернетыка; Механіка дэфармаванага цвёрдага цела; Механіка вадкасці, газу і плазмы; Біямеханіка.

Факультэт прыкладной матэматыкі і інфарматыкі: Тэорыя верагоднасцяў і матэматычная статыстыка*; Вылічальная матэматыка; Тэарэтычныя асновы інфарматыкі; Матэматычнае мадэляванне, лікавыя метады і комплексы праграм; Метады і сістэмы абароны інфармацыі, інфармацыйная бяспека.

Фізічны факультэт: Тэарэтычная фізіка; Оптыка; Фізіка кандэнсаванага стану; Фізіка паўправаднікоў; Фізіка атамнага ядра і элементарных часціц; Аptyчныя і оптыка-электронныя прыборы і комплексы.

Факультэт радыёфізікі і электронікі: Радыёфізіка; Сістэмны аналіз, кіраванне і апрацоўка інфармацыі; Метады і сістэмы абароны інфармацыі, інфармацыйная бяспека.

Хімічны факультэт: Аналітычная хімія; Арганічная хімія; Фізічная хімія; Высокамалекулярныя злучэнні, Хімія цвёрдага цела.

Біялагічны факультэт: Малекулярная біялогія; Біятэхналогія (у тым ліку Біянанатэхналогія); Малекулярная генетыка; Батаніка; Мікробіялогія; Гідрабіялогія.

Гістарычны факультэт: Айчынная гісторыя; Усеагульная гісторыя; Археалогія; Этнаграфія, этналогія і антрапалогія; Гістарыяграфія, крыніцазнаўства і метады гістарычнага даследавання; Дакументалістыка, дакументазнаўства, архівазнаўства.

Факультэт міжнародных адносін: Гісторыя міжнародных адносін і знешняй палітыкі; Сусветная эканоміка; Тэорыя мовы; Грамадзянскае права, прадпрымальніцкае права, сямейнае права, міжнароднае прыватнае права; Міжнароднае права, еўрапейскае права; Палітычныя інстытуты, працэсы і тэхналогіі.

Эканамічны факультэт: Эканамічная тэорыя; Эканоміка і кіраванне народнай гаспадаркай; Матэматычныя і інструментальныя метады эканомікі.

Факультэт філасофіі і сацыяльных навук: Гісторыя філасофіі; Сацыяльная філасофія; Філасофская антрапалогія, філасофія культуры; Агульная псіхалогія, псіхалогія асобы, гісторыя псіхалогіі; Медыцынская псіхалогія; Сацыяльная псіхалогія; Педагагічная псіхалогія; Тэорыя, гісторыя і метадалогія сацыялогіі; Сацыялогія кіравання.

Філалагічны факультэт: Руская літаратура*; Літаратура народаў краін замежжа (англійская, італьянская, кітайская); Беларуская мова; Руская мова; Славянскія мовы*; Тэорыя мовы.

Інстытут журналістыкі: Журналістыка.

Гуманітарны факультэт: Тэорыя і гісторыя культуры.

Юрыдычны факультэт: Тэорыя і гісторыя права і дзяржавы, гісторыя вучэнняў аб праве і дзяржаве; Працоўнае права, права сацыяльнага забеспячэння; Прыродарэсурснае права, аграрнае права, экалагічнае права; Крымінальнае права і крыміналогія, крымінальна-выканаўчае права; Адміністрацыйнае права, фінансавое права, інфармацыйнае права; Грамадзянскі працэс, арбітражны працэс; Тэорыя і філасофія палітыкі, гісторыя і метадалогія палітычнай навукі*.

Геаграфічны факультэт: Агульная і рэгіянальная геалогія.

Кафедра англійскай мовы і маўленчай камунікацыі: Тэорыя мовы.

Кафедра педагогікі і праблем развіцця адукацыі: Агульная педагогіка, гісторыя педагогікі і адукацыі; Тэорыя і методыка прафесійнай адукацыі.

Кафедра фізвыхавання і спорту: Тэорыя і методыка фізічнага выхавання, спартыўнай трэніроўкі, аздараўленчай і адаптыўнай фізічнай культуры*.

БЕЗ АДРЫВУ АД ВЫТВОРЧАСЦІ

(ЗАВОЧНА)

Механіка-матэматычны факультэт: Рэчыўны, комплексны і функцыянальны аналіз.

Факультэт прыкладной матэматыкі і інфарматыкі: Тэарэтычныя асновы інфарматыкі.

Фізічны факультэт: Оптыка.

Факультэт радыёфізікі і электронікі: Сістэмны аналіз, кіраванне і апрацоўка інфармацыі*; Цвёрдацельная электроніка, радыёэлектронныя кампаненты, мікра- і нанаэлектроніка, прыборы на квантавых эфектах.

Біялагічны факультэт: Біяхімія.

Гістарычны факультэт: Айчынная гісторыя*; Этнаграфія, этналогія і антрапалогія*; Гістарыяграфія, крыніцазнаўства і метады гістарычнага даследавання; Музейнаства, кансервацыя і рэстаўрацыя гісторыка-культурных аб'ектаў; Дакументалістыка, дакументазнаўства, архівазнаўства.

Факультэт міжнародных адносін: Гісторыя міжнародных адносін і знешняй палітыкі; Сусветная эканоміка; Тэорыя мовы; Грамадзянскае права, прадпрымальніцкае права, сямейнае права, міжнароднае прыватнае права; Міжнароднае права, еўрапейскае права.

Эканамічны факультэт: Эканамічная тэорыя; Эканоміка і кіраванне народнай гаспадаркай.

Факультэт філасофіі і сацыяльных навук: Філасофія навукі і тэхнікі*; Сацыяльная філасофія; Філасофская антрапалогія, філасофія культуры; Агульная псіхалогія, псіхалогія асобы, гісторыя псіхалогіі; Тэорыя, гісторыя і метадалогія сацыялогіі.

Гуманітарны факультэт: Тэорыя і гісторыя культуры.

Юрыдычны факультэт: Тэорыя і гісторыя права і дзяржавы, гісторыя вучэнняў аб праве і дзяржаве; Працоўнае права, права сацыяльнага забеспячэння*; Прыродарэсурснае права, аграрнае права, экалагічнае права; Крымінальны працэс, крыміналістыка, аператыўна-вышуковая дзейнасць; Палітычныя інстытуты, працэсы і тэхналогіі.

Філалагічны факультэт: Славянскія мовы

Фалькларыстыка; Тэорыя мовы*.

Інстытут журналістыкі: Журналістыка.

Геаграфічны факультэт: Эканамічная, сацыяльная, палітычная і рэкрэацыйная геаграфія; Геаэкалогія.

Кафедра педагогікі і праблем развіцця адукацыі: Тэорыя і методыка навучання і выхавання.

Навучанне вядзецца на аснове дзяржаказу па заяўках арганізацый, якія маюць патрэбу ў кадрах вышэйшай кваліфікацыі. Аспірант, заказчык (арганізацыя, якая падала заяўку) і выканаўца (БДУ) заключаюць кантракт, дзе вызначаюцца абавязкі бакоў. Кантракты заключаюць аспіранты ўсіх формаў навучання.

У аспірантуру з адрывам і без адрыву ад вытворчасці прымаюцца асобы, якія маюць дыплом аб вышэйшай адукацыі (за выключэннем дыплама бакалаўра) і (ці) дыплом магістра, схілянасць да навуковых даследаванняў, што пацвярджаецца навуковымі публікацыямі, дакументамі аб удзеле ў навукова-даследчых і інавацыйных праектах, навукова-практычных канферэнцыях, семінарах і іншымі матэрыяламі. Тыя, хто паступае, павінны мець вопыт практычнай работы не менш за два гады альбо рэкамендацыю вучонага савета факультэта ВНУ.

У аспірантуру па спецыяльнасцях педагагічнай галіны прымаюцца асобы, якія маюць працоўны стаж па спецыяльнасці ў сферы адукацыі не менш за 2 гады.

Асобы, якія раней прайшлі аспіранцкую падрыхтоўку ў межах вызначанага тэрміну ці поўны курс знаходжання ў якасці суіскальніка вучонай ступені, не маюць права паўторнага навучання ў аспірантуры за кошт бюджэтных сродкаў.

Тыя, хто паступае ў аспірантуру, здаюць уступныя экзамены па спецыяльнасці, замежнай мове і філасофіі ў аб'ёме дзейных праграм для вышэйшых навучальных устаноў. З праграмамі можна азнаёміцца на адпаведных кафедрах. Уступны экзамен па спецыяльнасці папярэднічае экзаменам па іншых дысцыплінах. Пераздача ўступных экзаменаў не дапускаецца.

Ацэнка ведаў тых, хто паступае, ажыццяўляецца па дзесяцібальнай шкале.

Асобы, якія здалі цалкам ці часткова кандыдацкія экзамены згодна з вызначанымі патрабаваннямі, вызваляюцца ад адпаведных

уступных экзаменаў і карыстаюцца пераважным правам залічэння ў аспірантуру па конкурсе.

Здача ўступнага экзамену па спецыяльнасці пры прыёме ў аспірантуру абавязковая.

Асобы, якія паступаюць у аспірантуру, падаюць на імя рэктара ўніверсітэта **заяву вызначанага ўзору і дадаюць наступныя дакументы:**

- асабісты лісток па ўліку кадраў з наклееным фотаздымкам;
- аўтабіяграфію;
- медыцынскую даведку па форме, вызначанай Міністэрствам аховы здароўя для тых, хто паступае ў ВНУ;
- ксеракопіі дыплама аб вышэйшай адукацыі і выпіскі з заліковай ведамасці;
- ксеракопіі дыплама магістра і дадатку да дыплама магістра (пры наяўнасці);
- пасведчанне аб здачы кандыдацкіх экзаменаў і заліку (пры наяўнасці ў тых, хто паступае ў аспірантуру, здадзеных кандыдацкіх экзаменаў);
- ксеракопію працоўнай кніжкі (для тых, хто працуе);
- ксеракопію пашпарта (стар.1, 31, 32, 33 і старонка з прапіскай);
- рэкамендацыю савета факультэта ВНУ. Рэкамендацыя выдаецца ў год выпуску і дзейнічае на працягу 2-х гадоў. У рэкамендацыі вучонага савета факультэта ВНУ павінна ўказвацца тэма дыпломнай работы ці магістарскай дысертацыі, а таксама адлюстроўвацца ўдзел рэкамендаванага ў навукова-практычных канферэнцыях, семінарах, наяўнасць у яго публікацый (артыкулаў, дакладаў), патэнтаў на вынаходствы, грантаў, імянных стыпендыі;
- спіс і копіі апублікаваных навуковых прац, вынаходстваў і распрацовак, патэнтаў і спіс справаздач аб выкананых даследаваннях і распрацоўках; асобы, які не маюць апублікаваных навуковых прац, вынаходстваў і патэнтаў, прадстаўляюць навуковыя даклады (рэфераты) па абранай тэме ў адпаведнасці са спецыяльнасцю. Навуковыя працы ці рэферат рэцэнзуюцца меркаваным навуковым кіраўніком. Рэцэнзія пішацца на адваротным баку экзаменацыйнага ліста. Паводле рэферата выстаўляецца адзнака па дзесяцібальнай сістэме;
- пратакол вынікаў сумоўя з намеснікам дэкана па навуковай рабоце, загадчыкам кафедры і меркаваным навуковым кіраўніком;
- 2 фотаздымкі памерам 4х6 см;
- два канверты са зваротным адрасам таго, хто паступае ў аспірантуру;
- хуткасшывальнік (кардонны, аднатонны).

Асобы, якія паступаюць у аспірантуру па накіраваных арганізацый, прадстаўляюць дадаткова накіраванні арганізацый.

Пашпарт, арыгіналы дыплама аб заканчэнні ВНУ і дакументаў аб здачы кандыдацкіх экзаменаў прад'яўляюцца асабіста.

Прыём у аспірантуру з 1 ліпеня па 15 верасня 2010 года.

Уступныя экзамены праводзяцца з 23 верасня па 14 кастрычніка 2010 г.

Залічэнне ў аспірантуру з 1 лістапада.

Усім, хто паступае ў аспірантуру, перад першым уступным экзаменам па спецыяльнасці неабходна забраць у аддзеле аспірантуры экзаменацыйны ліст з пратаколам і пасля экзамену ў гэты ж дзень вярнуць іх у аддзел аспірантуры.

На наступныя экзамены (па замежнай мове і філасофіі) экзаменацыйныя лісты будуць накіроўвацца цэнтралізавана.

Усе, хто паступае ў аспірантуру, да 10 верасня павінны прайсці сумоўе з намеснікам дэкана па навуковай рабоце, загадчыкамі кафедраў і меркаванымі навуковымі кіраўнікамі.

Паводле вынікаў уступных экзаменаў прыёмная камісія прымае рашэнне аб залічэнні ў аспірантуру асоб, якія паспяхова іх здалі.

Пры аднолькавай суме балаў па выніках здачы ўступных экзаменаў пераважным правам залічэння ў аспірантуру карыстаюцца асобы, якія атрымалі больш высокую адзнаку па спецыяльнай дысцыпліне.

Пераважным правам залічэння ў аспірантуру карыстаюцца:

- асобы, якія здалі часткова ці цалкам кандыдацкія экзамены па агульнаадукацыйных дысцыплінах;
- асобы, якія маюць вопыт практычнай работы не менш за два гады па профілі, адпаведным той навуковай галіне (групе спецыяльнасцяў), па якой ажыццяўляецца залічэнне ў аспірантуру;

– асобы, якія паступаюць у аспірантуру па заяўках іншых арганізацый;

– асобы, якія з'яўляюцца лаўрэатамі Рэспубліканскага конкурсу навуковых прац студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь ці іншых рэспубліканскіх і міжнародных конкурсаў навуковых прац;

– асобы, якія з'яўляюцца лаўрэатамі спецыяльных фондаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і атрымалі ўказаныя званні падчас навучання ў ВНУ.

Аспірантам, якія навучаюцца з адрывам ад вытворчасці на бюджэтнай аснове, у вызначаным парадку выплачваецца стыпендыя.

Тэрмін навучання ў аспірантуры з адрывам ад вытворчасці – 3 гады, без адрыву ад вытворчасці – 4 гады.

Прыём дакументаў па адрасе: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 9, к. 414, аддзел аспірантуры БДУ.

Даведкі па тэл. 209-54-23, 209-51-73.

Усю інфармацыю можна атрымаць на сайце www.bsu.by (Аспірантура).

У 2010 г. У ДАКТАРАНТУРУ БДУ АЖЫЦЦЯЎЛЯЕЦА ПРЫЁМ ПА НАСТУПНЫХ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ:

Гістарычны факультэт	
07.00.09	Гістарыяграфія, крыніцазнаўства і метады гістарычнага даследавання*
Факультэт філасофіі і сацыяльных навук	
19.00.05	Сацыяльная псіхалогія
Філалагічны факультэт	
10.01.02	Руская літаратура
10.01.03	Літаратура народаў краін замежжа*
10.02.02	Руская мова*

Навучанне ў дактарантуру ажыццяўляецца па вочнай форме. Тэрмін навучання ў дактарантуры тры гады.

У дактарантуру прымаюцца асобы з навуковай ступенню кандыдата навук, якія маюць навуковыя працы (артыкулы, манаграфіі, вынаходствы, патэнты і іншыя матэрыялы, што пацвярджаюць уклад у навуку), якія складаюць у сукупнасці аснову для доктарскай дысертацыі з магчымасцю яе завяршэння на працягу трох гадоў.

Асобы, якія раней прайшлі падрыхтоўку ў дактарантуры за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту ў межах вызначанага тэрміну або поўны курс навучання ў форме суіскальніцтва для атрымання навуковай ступені доктара навук, права паўторнага паступлення ў дактарантуру за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту не маюць.

Асобы, якія паступаюць у дактарантуру, падаюць на імя кіраўніка арганізацыі, пры якой створана дактарантура, заяву і дадаюць наступныя дакументы:

- асабісты лісток па ўліку кадраў;
- аўтабіяграфію;
- медыцынскую даведку па форме, вызначанай Міністэрствам аховы здароўя для тых, хто паступае ў ВНУ;
- 2 фотаздымкі памерам 4х6 см;
- копію дыплама кандыдата навук;
- копію працоўнай кніжкі;
- спіс і копіі апублікаваных навуковых прац;
- план падрыхтоўкі доктарскай дысертацыі, разлічаны на завяршэнне працы на працягу 3 гадоў;
- водгукі двух дактароў навук, кірункі даследаванняў якіх блізкія да тэмы дысертацыі, з ацэнкай актуальнасці і навуковай абгрунтаванасці тэмы і прапанаванага плана падрыхтоўкі дысертацыі і ўказаннем магчымасці яго выканання за тры гады.

Пашпарт і арыгінал дыплама кандыдата навук прад'яўляюцца асабіста.

Навучанне вядзецца на аснове дзяржаказу, па заяўках арганізацый, якія маюць патрэбу ў кадрах вышэйшай кваліфікацыі. Доктарант, Заказчык (арганізацыя, якая падала заяўку) і Выканаўца (БДУ) заключаюць кантракт, у якім вызначаюцца абавязкі бакоў.

Дактарантам, якія навучаюцца на бюджэтнай аснове, у вызначаным парадку выплачваецца стыпендыя.

Прыём дакументаў: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 9, к. 420, аддзел аспірантуры БДУ.

Даведкі па тэл. 209-54-23.

* толькі мэтавыя месцы

Зусім не дзіцячыя гульні

28 мая ва ўнутраным дварыку ўніверсітэта яблыку не было дзе ўтасці. І хаця ўваход быў на запрашэннях, месцаў усё роўна не хапала. І гэта зразумела: кожны хацеў стаць сведкам свята прыгажосці, таленту, маладосці і грацыі – шоу-конкурсу “Міс БДУ–2010”.

...Два тыдні трэніровак аэробікі. Два тыдні дэфіле і ўрокаў стылю пад кіраўніцтвам дызайнера Сашы Варламава. Два тыдні бясконцых рэпетыцый. Два тыдні нервовасці і бяссонных начэй. Менавіта так дзяўчаты-ўдзельніцы акрэсліваюць дні напружанага конкурсу. “Было цяжка, – расказвае Дар’я Канкаловіч, студэнтка механіка-матэматычнага факультэта, – але прыняць удзел у гэтым конкурсе заўсёды было маёй марай. Таму я сціскала зубы і рабіла ўсё тое, што ад мяне патрабавалася”.

Адметнай рысай конкурсу сёлета было тое, што для таго, каб у ім паўдзельнічаць, дзяўчатам не абавязко-

ва было мець тытул “міс” свайго факультэта. Усе ахвотныя заваяваць карону маглі прыйсці на кастынг, дзе кіраўнік Цэнтра моладзевай моды БДУ Саша Варламаў разам з начальнікам упраўлення па справах культуры Уладзімірам Макарэвічам адбіраў найлепшых. У выніку ў фінал прайшлі 15 дзяўчат з дзесяці факультэтаў БДУ. Па тры прыгажуні прадстаўлялі біялагічны факультэт і факультэт міжнародных адносін. Ад эканамічнага факультэта кастынг прайшлі адразу дзве Юліі – Цыбіна і Пабіванцава, якая, нагадаю, сёлета атрымала тытул “Міс Вясна”.

Яшчэ адной асаблівасцю “Міс БДУ” была адсутнасць творчага кон-

курсу. “Усялякім выступленнем не месца на конкурсах прыгажосці, – упэўнены Саша Варламаў. – Калі дзяўчына не ўмее пець ці танцаваць, а ёй трэба, гэта выглядае, як дрэнны «капуснік». Удзельніца павінна быць проста прыгожай. Гэта не дзіцячыя гульні. Не трэба ператвараць конкурс у перадачу «А ну-ка, дзевушкі!»”

Але і без творчага конкурсу, які быў заменены на конкурс пытанняў, журы шмат чаго даведалася пра дзяўчат. Напрыклад, Паліна Батракова хацела б праспяваць дуэтам з Ірынай Дарафеевай, Вольга Шулякоўская марыць зняцца ў рэкламе “Баўнці”, а Марта Ціхановіч, калі б была рэктарам БДУ, дапамагла б здаць усім дзяўчатам экзаменацыйную сесію. А кажуць, што сяброўства ў прыгожай паловы чалавецтва не бы-вае! Яшчэ як бывае!

Гасцямі свята сталі кіраўнікі ўніверсітэта, дэканы факультэтаў, найлепшыя студэнты БДУ, а таксама вядомыя людзі нашай краіны. Гледачы вачэй не маглі адвесці ад нашых прыгажунь, але ўвагай і сэрцам дзяўчат, безумоўна, завалодалі вядучыя Яўген Булка і Яўген Лашкоўскі, дызайнеры Іван Айплату і Саша Варламаў, спевакі Георгій Калдун, Герман, Іван Буслай і Пётр Ялфімаў. Дарэчы, менавіта гэтыя людзі разам з кіраўніцтвам БДУ на чале з рэктарам увайшлі ў склад кампетэнтнага журы.

Міс БДУ–2010 Таццяна НІКІЦІНА

ХОБІ: фатаграфія, калекцыянаванне кніг пра вядомых жанчын.
УЛЮБЁНЫЯ АЎТАРЫ: Марына Цвятаева, Ганна Ахматава, Вадзім Шаршаневіч.
КАЛІ ФІЛЬМ, ТО: “Мадыльяні”.
ВІД СПОРТУ: фітнес, танцы, валејбол.
ВУЧЭБНАЯ ДЫСЦЫПЛІНА: літаратура (руская, беларуская, замежная).
МАРА ДЗЯЦІНСТВА: стаць лётчыкам.
БДУ – гэта... мой другі дом.

У выніку іх рашэння тытулам “Міс БДУ–2010” ганаравана студэнтка 2 курса Інстытута журналістыкі Таццяна Нікіціна. Міс БДУ атрымала дыядаму з 3 брыльянтамі, вырашчанымі навукоўцамі БДУ, пучэўку на дваіх у цёплую краіну гэтым летам ад кампаніі “Аэрабелсервіс”. Сваю пераемніцу гораха павіншавала і мінулагадняя пераможніца конкурсу Ірына Грыгальчык.

Першай віцэ-міс стала будучы эканаміст Юлія Цыбіна, а тытулам другой віцэ-міс ўзнагароджана Вольга Шулякоўская з ДІКСТА. Прызы “Міс БДУ”, а таксама дзвюм яе віцэ-міс па-

дрыхтавала кампанія “Велком”: мабільныя тэлефоны і 3G-мадэм.

Юлія Смалякова з філфака стала “Міс фота” і атрымала права на фотасесію ў студыі знакамітага фатографа Міхаіла Маругі. У намінацыі “Міс удача” перамагла Кацярына Вяёўнік з біяфака, якая была запрошана да ўдзелу ў эфіры праграмы “Ваша лато” (латарэя выступіла афіцыйным партнёрам мерапрыемства). А самай папулярнай дзяўчынай у Інтэрнэце стала Дар’я Канкаловіч. Менавіта за яе ў выніку інтэрнэт-галасавання было аддадзена больш за ўсё галасоў.

Юліяна ЛЕАНОВІЧ

ШКОЛА ВЫЖЫВАННЯ

Нават напружанае сесіі студэнты БДУ жывуць весела

Вось і скончыўся другі студэнцкі турыстычны злёт, які праходзіў з 28 па 30 мая зноў на базе турыстычнага комплексу “Высокі бераг” у Стаўбцоўскім раёне Мінскай вобласці. Ён адбыўся ў рамках моладзевага руху ГА “БРСМ” “Я люблю цябе, жыццё!” і быў прысвечаны 65-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Арганізатарамі выступілі Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт і пярвічная арганізацыя Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі БДУ. Дзякуючы іх высылкам атрымалася правесці турзлёт на хвалі пазітыву і выдатнага настрою.

Гэтану спрыяла і надвор’е, якое на працягу трох дзён радавала ўсіх удзельнікаў сапраўды летнім сонцам і дало магчымасць адкрыць купальны сезон. А маляўнічы куток на беразе магутнага Нёмана, дзе паветра насамрэч чыстае і свежае, дапамог хлопцам і дзяўчатам адпачыць, а таксама назапасіць сілы і энергію напружанага сесіі.

Нагледзячы на заліковы тыдні, здачы курсавых і дыпломных прац, на “Высокі бераг” зляцелася 17 камандаў. Менавіта яны і прымалі ўдзел у

розных спартыўных спаборніцтвах: арыентаванні на мясцовасці, начным арыентаванні, гонках на байдарках, тэхніцы пешаходнага турызму і інш.

Пра значнасць мерапрыемства жаха візіт кіраўніка БДУ Сяргея Абламейкі, у якога была свая каманда з прадстаўнікоў рэктарата. Яны зрабілі агледзіны лагераў, ацэньваючы візітныя карткі кожнага факультэта.

Няма чаго і гаварыць, студэнты падрыхтаваліся на славу. Многія сустракалі рэктара хлеба-салю, з песнямі і танцамі, частавалі як супам і паходнай грачанай кашай, так і рознымі кулінарнымі прысмакамі. Выступы камандаў былі яркімі і запамінальнымі.

Сяргей Уладзіміравіч адзначыў, што ў параўнанні з мінулым годам, турзлёт стаў больш ар-

ганізаваным, каманды ўдзельніцы больш адказна падыходзілі да афармлення лагераў і іх прэзентацыі. Былі ўлічаныя памылкі летаўняга злёту. Асабліва радуе той факт, што мерапрыемства ўжо становіцца традыцыяй: яго чакаюць і да яго рыхтуюцца. А гэта ўжо шмат!

Падзяліўся сваімі ўражаннямі і ўдзельнік каманды “Падстава” (ФФСН і ваенны факультэт) Віталій Кукса: “Візітоўкі сёлета былі больш тэматычнымі. Удзельнікі імкнуцца не толькі прадставіць лагера, але і падтрымаць тым самым прэстыж свайго факультэта. Сёлета стала складанейшай паласа перашкод, што можна аднесці толькі да плюсаў. Бо мы не прывыклі дасягаць перамог лёгкімі шляхамі”.

Так, лёгкіх перамог і не было... Да іх студэнты ішлі доўга і ўпарта. Затое пасля дасягнення мэта іх радасці не было мяжы. Таксама не было мяжы і станоўчым эмоцыям, якімі быў напоўнены суботні вечар, калі каманды прэзентавалі свае творчыя нумары. Яны былі настолькі яркімі, што журы было складана вызначыць пераможцу. Усе факультэты выступілі годна.

А бонусам такога насычанага дня стала дыскаўтанг, на якой хлопцы і дзяўчаты змаглі па-веселяцца ад душы. Можна было спакойна сказаць, што нават напружанае сесіі студэнты БДУ жывуць весела.

Аднак усё калісьці заканчваецца... І турзлёт не выключэнне. Час падводзіць вынікі і ўзнагароджваць пераможцаў.

У агульным камандным заліку 1 месца дасталася камандзе механіка-матэматычнага факультэта “Зялёная фея і каменны голем”. Віншум з годнай перамогай і зычым заўсёды паказваць выдатныя вынікі і дасягаць пастаўленых мэт!

Узнагароджанне таксама праводзілася ў кожным відзе спаборніцтваў. Пераможцы атрымалі падарункі як ад пярвічнай арганізацыі БРСМ БДУ, так і ад спонсараў турыстычнага злёту. Імі выступілі аўташкола “Дарожная азбука”, прадпрыемства “Анега” і прадстаўнік французскай парфумерыі і касметыкі кампанія “Ламбрэ”.

Адпачылі, зарадзіліся энергетыкай злёту, а зараз самы час падумаць пра сесію.

Людміла ЦВЯТКОВА

Фота Аляксандра ШНАПКА

